

รหัสแถบ
Barcode System

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2535

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มี **032541**

ระบบการใช้งานรหัสแถบ

นางสาวจิตรรา โอคง 32.1296

นายวินัย ศีลารวม 32.1303

อาจารย์ที่ปรึกษา

รศ.ดร.มนัส สังวรศิลป์

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันนี้เทคโนโลยีทางด้านรหัสแถบถูกนำมาใช้งานกันอย่างกว้างขวาง โดยใช้ในการจัดการข้อมูลในด้านต่าง ๆ เช่นงานทางด้านห้องสมุด ด้านสถิติ ราชการสินค้า งานทะเบียนและอื่น ๆ เนื่องจากมีความสะดวก รวดเร็ว และได้มีการพัฒนารูปแบบของรหัสแถบ ขึ้นมามากมาย

ในส่วนนี้จะนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับหลักการทำงาน และการถอดรหัสของรหัสแถบ โดยโครงงานนี้การทำงานทั้งหมดของระบบจะทำบนเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยที่อินพุทของระบบมาจากการเลียนแบบสัญญาณ (Signal Simulation) ที่ได้ออกมาจากหัวอ่าน แล้วป้อนให้กับส่วนที่ทำการถอดรหัส โครงงานนี้สามารถถอดรหัสของโค้ดได้ 6 ชนิดคือ รหัสชนิด 3ใน9 รหัสชนิด 2ใน 5 รหัสชนิด 2ใน5 แบบสอดแทรก รหัสชนิด Codabar รหัสชนิด 128 และรหัสชนิด 93

เทคนิคที่ใช้ในการแยกรหัสแถบ คือ การนำข้อแตกต่างของ รหัสแถบ แต่ละชนิดนั้นมาแยกสัญญาณเลียนแบบว่าเป็นรหัสชนิดใด เมื่อรู้ว่าเป็นรหัสชนิดใดแล้วก็สามารถถอดรหัสออกมาได้

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 ประวัติความเป็นมาและทฤษฎีของรหัสแถบ	2
ความเป็นมาของรหัสแถบ (bar code)	2
หลักการของรหัสแถบ	2
การอ่านรหัสแถบ	3
ชนิดของรหัสแถบ	4
1. รหัสบาร์ 2 ใน 5 (2 of 5 code)	5
2. รหัสบาร์ 2 ใน 5 แบบสอดแทรก (Interleaved 2 of 5 code)	5
3. รหัสบาร์ 3 ใน 9 (3 of 9)	8
4. รหัสบาร์ Codabar	12
5. รหัสบาร์ UPC	15
6. รหัสบาร์ EAN	18
7. รหัสบาร์ 93	19
8. รหัสบาร์ 128	23
บทที่ 3 หลักการใช้อุปกรณ์รหัสของรหัสแถบชนิดต่าง ๆ	29
บทที่ 4 อธิบายหลักการทำงานของโปรแกรม	36
1. โปรแกรมการเข้ารหัส	36
2. โปรแกรมการแยกรหัส	53
3. โปรแกรมการถอดรหัส	54
บทที่ 5 สรุป	55
กิตติกรรมประกาศ	

หนังสืออ้างอิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ในปัจจุบันได้มีการนำเอาระบบอิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์ใช้งานในระบบบริหารธุรกิจเป็นอันมาก เพื่อทำให้เกิดความคล่องตัวในด้านการดำเนินการติดต่อ ทั้งในการส่ง การซื้อ การตรวจเช็คสินค้า การหาข้อมูลการขาย ตลอดจนการบริการแก่ผู้ที่มาใช้บริการ ให้ได้รับความสะดวกรวดเร็ว จึงได้มีการพัฒนาระบบ "รหัสแถบ" (Bar Code) ขึ้นมาใช้ร่วมกับระบบคอมพิวเตอร์ขึ้น

รหัสแถบเป็นแถบรหัสรูปหลายทาง ประกอบด้วยแถบดำ (Bar) และแถบขาว (Space) เรียงขนานสลับกันไปคล้ายทางม้าลาย แต่ขนาดความหนาของแถบและระยะห่างมีลักษณะเป็นสัญลักษณ์เฉพาะ (Symbology) ที่กำหนดขึ้นตามเลขที่กำกับอยู่ ขนาดของแถบของรหัสแถบ (Bar Code Label) มีขนาดความยาวต่าง ๆ กัน ขึ้นกับการใช้งานและขนาดของผลิตภัณฑ์ รหัสแถบที่ใช้กันมากในสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์อาหาร อาจจะทำอยู่ในรูปแบบกระดาษกาว (Paper Stickers) หรือเป็นภาพพิมพ์บนกระดาษห่อผลิตภัณฑ์ หรือเป็นส่วนหนึ่งของภาชนะที่บรรจุก็ได้

รหัสแถบที่ปรากฏบนสินค้าต่าง ๆ นั้น ไม่ได้แสดงข้อมูลการขาย แต่เป็นตัวเลขอ้างอิง (reference number) ที่กำหนดเฉพาะเพื่อแยกชนิดหรือประเภทของสินค้านั้น ๆ ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ เช่น บริษัทผู้ผลิต ประเภทของสินค้า ปริมาณ เลขที่ของผลิตภัณฑ์ และอื่น ๆ จะเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะอ่านได้โดยเครื่องอ่านรหัสแถบ (Bar Code Scanners)

รูปแบบของรหัสแถบ (Bar Code Format) มีมากมายหลายชนิด เพื่อพัฒนาให้เหมาะสมกับการใช้งาน แต่ละชนิดมีคุณสมบัติของรูปแบบเฉพาะ (specification) ที่จัดทำเป็นมาตรฐาน รหัสแถบที่ใช้กันมากคือ EAN (European article number) หรือ UPC (Universal Product Code)

วิธีการผลิตรหัสแถบที่ใช้กันมากคือ วิธีการพิมพ์ ใช้วิธีการพิมพ์ทั้งที่เป็นระบบธรรมดา และระบบอัตโนมัติ รวมไปถึงการพิมพ์แบบ ink jet และ laser

ข้อดีของการใช้ระบบรหัสแถบก็คือ

- รวดเร็วกว่าเมื่อเทียบกับการป้อนข้อมูลผ่านทางแป้นพิมพ์ (key board)
- ถูกกว่า ไม่มีข้อผิดพลาด
- ทนทาน เพราะรหัสแถบไม่ใช่ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

ลักษณะของรหัสแถบที่ดีจะต้องมีความผิดพลาดน้อย มีรหัสแสดงการเริ่มต้น การหยุด

การตรวจการเรียงข้อความก่อนหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ประวัติความเป็นมาและทฤษฎีของรหัสแถบ

ความเป็นมาของรหัสแถบ (Bar Code)

สหรัฐอเมริกาได้ออกสิทธิบัตรรับรองรหัสแถบ ขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1949 ในแบบที่เรียกว่า Circular bar code ต่อมาในปี ค.ศ. 1960 ก็มีการรับรองรหัสแถบแบบที่เรียกว่า Rail identification symbol หลังจากนั้นเป็นต้นมาเทคนิคของรหัสแถบรูปแบบต่างๆ ก็มีมากขึ้น และเริ่มใช้งานจริงจังเมื่อปี ค.ศ. 1970 เมื่อคณะกรรมการบริหารด้านห้างสรรพสินค้าของสหรัฐอเมริกา ได้นำรหัสที่เรียกว่า UPC (Universal Product Code) ซึ่งเป็นรหัสที่ใช้กันมากในสินค้า ออกเผยแพร่และใช้กันแพร่หลายในสหรัฐอเมริกา และยุโรป ตั้งแต่ ค.ศ. 1973 และ ค.ศ. 1977 ตามลำดับ

การใช้งานในด้านอื่น ๆ เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 เป็นต้นมา แต่คนส่วนใหญ่เริ่มคุ้นเคยกับรหัสแถบเป็นอย่างดีจากรหัสสินค้าและการชำระเงินที่คอมพิวเตอร์ประมวลผลออกมาจากการอ่านรหัสแถบบนสินค้าเหล่านั้น จากความสะดวกเหล่านี้สามารถลดพนักงาน ณ จุดนี้ลงได้

ในปี ค.ศ. 1981 มีห้างสรรพสินค้ามากกว่า 4000 แห่ง ในสหรัฐอเมริกาและแคนาดา ใช้รหัสแถบในธุรกิจนี้ นอกจากนี้ยังใช้กับ กิจกรรมอื่นเช่น ห้องสมุด บริการสุขภาพ งานบริหาร การผลิตสินค้า เป็นต้น

หลักการของรหัสแถบ

รหัสแถบเป็นการแทนข้อมูลที่เข้ารหัสฐานสอง (Binary Code) ในรูปแบบของแถบขาว-ดำ ที่มีคว้ามักกว้างแคบต่างกันวางเรียงขนานสลับกัน ด้วยจำนวนของแถบสลับกันไป ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ต่างกัน และชนิดของรหัสแถบที่เลือกใช้ต่างกันด้วย

การเข้ารหัสของรหัสแถบ (Bar Code) แบ่งเป็น 2 วิธีการคือ

1. จะใช้สีของรหัสแถบนำมาเข้ารหัสโดยใช้แถบสีดำแทน "1" และแถบสีขาวหรือแถบว่างเป็น "0" ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า "เดลตาโคด" (Delta Code)

2. จะใช้ความกว้างของแถบนำมาเข้ารหัส โดยถ้าเป็นแถบกว้างจะเป็น "1" และแถบแคบจะเป็น "0" ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า "วิทช์โคด" (Width Code) การเข้ารหัสชนิดนี้จะไม่สนใจสีของแถบเลย

แถบขาว-ดำ มีลักษณะและชื่อที่ใช้คือ

- แถบสีดำที่มีความกว้างมาก เรียกว่า Wide Bar
- เส้นหรือแถบสีดำที่มีความกว้างน้อย เรียกว่า Narrow Bar
- ช่องว่าง (แถบสีขาว) ที่มีความกว้างมาก เรียกว่า Wide Space
- ช่องว่าง (เส้นสีขาว) ที่มีความกว้างน้อย เรียกว่า Narrow Space

รูปที่ 2.1 การแทนค่าเลขฐานสองของแถบต่าง ๆ

การอ่านรหัสแถบ

ในการอ่านรหัสแถบให้หลักการเปลี่ยนรหัสแถบให้เป็นรหัสแอสกี โดยอาศัยความแตกต่างกันระหว่างแถบเข้มกับพื้นที่ว่าง โดยที่พื้นที่ว่าง (ปกติจะเป็นสีขาวหรือสีอ่อน) จะมีการสะท้อนกลับของแสงได้มากกว่าบริเวณที่เป็นแถบเข้ม (ซึ่งใช้สีดำหรือสีอื่นที่มีความเข้มมาก) หัวอ่าน (Bar Code reader) จะประกอบด้วยตัวกำเนิดแสงที่ส่งผ่านเลนส์ออกมา โดยถูกบังคับทิศทางให้มีจุดรวมแสงเล็กที่สุด กับตัวรับแสงที่มีความไวสูง ทั้งสองอย่างนี้จะบรรจุไว้ในหัวอ่านเดียวกัน ที่มีหลายรูปแบบ แต่แบบที่เป็นพื้นฐานที่สุดอยู่ในรูปคล้ายปากกาขนาดใหญ่ (wand type)

หัวอ่านจะสแกนผ่านรหัสแถบในขณะที่ตัวกำเนิดแสง จะทำให้เกิดแสงส่งผ่านเลนส์ไปกระทบบนรหัสแถบ และสะท้อนกลับจากแถบกลับไปยังตัวรับแสง (photosensor) ที่เกิดค่าความแตกต่างขึ้นตามหลักการสะท้อนกลับในแต่ละแถบ ทำให้เกิดสภาวะลอจิก "1" และสภาวะลอจิก "0" ขึ้นตามทีกล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งเมื่อรวมสภาวะลอจิก "1" และ "0" ทั้งหมด ตลอดความกว้างของทุกแถบแล้วจะตรงกับแพตเทิร์นที่ได้กำหนดไว้แล้ว ในหัวอ่านรหัสแถบจะใช้ตัวกำเนิดแสงสีแดงหรือสีขาว แต่ส่วนใหญ่จะใช้สีแดงเนื่องจากแสงสีขาวต้องการพลังงาน และความเข้มของแสงสูงมากกว่าแสงสีแดง แสงสีแดงสามารถอ่านรหัสที่พิมพ์ด้วยสีต่าง ๆ ได้ทุกสี ยกเว้นรหัสที่พิมพ์ด้วยสีแดง

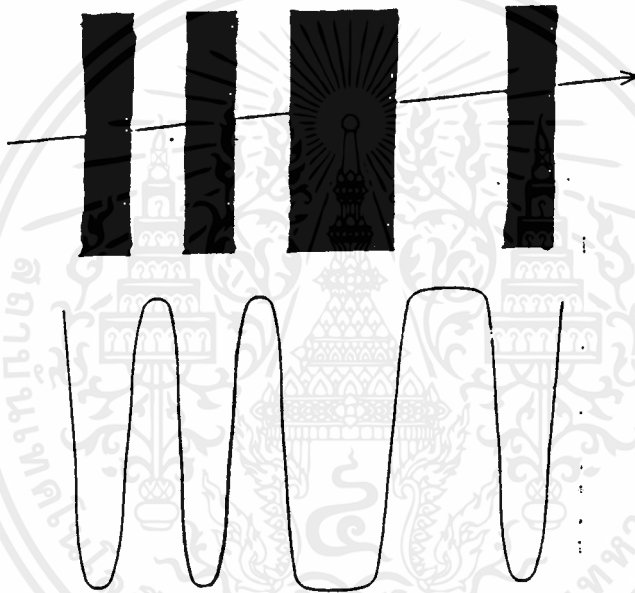
องค์ประกอบสำคัญสองประการที่จำเป็นอย่างมากในการอ่านรหัสแถบได้ถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้เฉพาะในวงจำกัดเท่านั้น ไม่สามารถนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ประการแรกคือ พื้นที่ภายในแถบและช่องว่าง จะต้องทำให้เกิดความแตกต่างของ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสะท้อนกลับอย่างมาก (Contrast) เช่น แถบสีดำและช่องว่างสีขาว เป็นต้น ซึ่งปกติความแตกต่างนี้จะต้องอยู่ในช่วงระหว่างอัตรา 80-90 % ขึ้นไป

ประการที่สองคือ ความกว้างระหว่างแถบกว้าง หรือช่องว่างต่อแถบแคบ หรือช่องว่างแคบจะเป็นอัตราส่วน 2:0.5, 2:1 และ 3:1

ตามหลักของรหัสแถบแล้ว สัญญาณที่อ่านได้จากหัวอ่านจะไม่ขึ้นกับชนิดของรหัสแถบ แต่จะขึ้นกับแถบขาว-ดำ ที่รูดผ่าน คือ ถ้าเป็นแถบดำสัญญาณที่ได้จากหัวอ่านจะเป็น "1" ถ้าเป็นแถบขาว สัญญาณที่อ่านได้จะเป็น "0" ความกว้างของสัญญาณที่อ่านได้จะเท่ากับความกว้างของแถบขาว-ดำ

รูปที่ 2.2 แสดงสัญญาณลักษณะที่อ่านได้จากหัวอ่าน

ชนิดของรหัสแถบ

ปัจจุบันชนิดของรหัสแถบที่นิยมใช้กันแพร่หลายแบ่งได้เป็น

1. ชนิดรหัส 2 ใน 5 (2 of 5 code)
2. ชนิดรหัส 2 ใน 5 แบบสอดแทรก (interleaved 2 of 5)
3. ชนิดรหัส 3 ใน 9 (3 of 9 or 39 code)
4. ชนิดรหัส Codabar
5. ชนิดรหัส UPC (Universal Product Code)
6. ชนิดรหัส EAN (European Article Numbering)
7. ชนิดรหัส Code 93

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ชนิดรหัส 2 ใน 5 (2 of 5 Code)

เป็นรหัสที่มีใช้ตั้งแต่ ค.ศ. 1960 เป็นแบบที่ง่ายที่สุดในการใช้งานการที่ชื่อเรียกว่า 2 ใน 5 เพราะว่าในหนึ่งรหัสจะประกอบไปด้วย 5 แถบ (5 บิต) แต่จะมีแถบกว้างที่มีค่าเป็น "1" เพียง 2 แถบ (2 บิต) เท่านั้น ส่วนบิตที่เหลือเป็น "0" ทั้งหมด คือการแทนด้วยแถบแคบ (Narrow Bar) 3 แถบ โดยไม่นำส่วนที่เป็นช่องว่าง (Space bar) มาใช้เลย

รหัส 2 ใน 5 นี้เป็นรหัสที่ใช้แทนข้อมูลได้เฉพาะตัวเลข 0-9 เพียงแค่ 10 รหัสเท่านั้น ในแต่ละชุดของรหัสแถบจะเริ่มต้นจาก Start Code 3 บิต คือ 110 (แถบว่าง 2 และแถบแคบ 1) ตามด้วยข้อมูล และบิตท้ายด้วย Stop code 3 บิต คือ 101 ดังรูปที่ 2.1.1 ส่วนรหัสทั้ง 5 บิต ที่แทนเลข 0-9 ดูได้จากตารางในรหัส interleaved 2 of 5

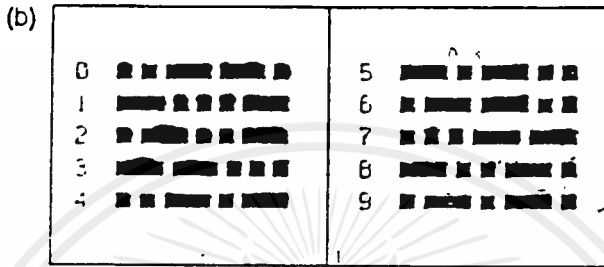
รูปที่ 2.1.1 รหัสแถบแบบ 2 ใน 5

2. ชนิดรหัส 2 ใน 5 แบบสอดแทรก (Interleaved 2 of 5)

รหัสแบบนี้คล้ายคลึงกับ ชนิดรหัส 2 ใน 5 มาก เพราะพัฒนามาจากรหัส 2 ใน 5 เนื่องจากรหัส 2 ใน 5 ไม่ได้นำส่วนที่เป็นช่องว่างกว้าง และช่องว่างแคบ มาใช้ด้วยคงใช้แต่เพียงแถบกว้าง และแถบแคบ จึงทำให้ความหนาแน่นของข้อมูลน้อยลง นั่นคือเมื่อต้องการบรรจุข้อมูลต่อเนื่องหลายตัวเลข จะต้องใช้รหัสแถบที่มีความยาวมากขึ้น

รหัส 2 ใน 5 แบบสอดแทรก เป็นแถบรหัสชนิดต่อเนื่อง มีการตรวจสอบภายในตัว มีความกว้างของแถบสองขนาด แต่ละตัวอักษรมีแถบดำ 5 แถบ และแถบว่าง 5 แถบ แต่ละแถบดำและแถบว่าง จะมี 2 แถบกว้าง และ 3 แถบแคบ แต่ละตัวอักษรจะเข้ารหัสได้เป็นเลข 2 หลัก แต่ละแถบรหัสเริ่มและหยุดด้วย รูปแบบของ start/stop แต่รหัสแบบนี้ก็ยังสามารถแทนได้เพียง 0-9 เท่านั้น แต่ละตัวอักษรมีการจัดเรียง ดังรูปที่ 2.2.1

(a) 0	NNWVN	5	WNWVN
1	WNNNW	6	NWNVN
2	NWNNW	7	NNNWW
3	WWNNN	8	WNNWN
4	NNWNW	9	NWNVN

รูปที่ 2.2.1 รูปแบบการจัดเรียงอักษรของรหัสแถบชนิด 2 ใน 5 แบบสอดแทรก

-ข้อสรุปคุณลักษณะของรหัสแถบชนิด 2 ใน 5 แบบสอดแทรก

รูปแบบตัวอักษรทั้งหมด	เป็นตัวเลข
ความยาวของแถบรหัส	จะต้องเป็นเลขคู่ มักใช้งานในงานที่มีความยาวคงที่
อักษรที่ใช้ตรวจสอบความผิดพลาด	เป็นส่วนที่มีหรือไม่มีก็ได้
อักษร Overhead	ประมาณ 1.1 ต่อ 1 แถบรหัส
ความหนาแน่น	มากที่สุดได้ 18 หลัก ต่อ 1 นิ้ว

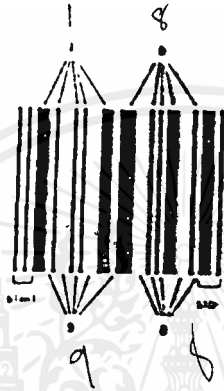
-คำอธิบายของรหัสแถบชนิด 2 ใน 5 แบบสอดแทรก

ทุก ๆ แถบรหัสของรหัสแถบชนิด 2 ใน 5 แบบสอดแทรกประกอบด้วย

1. นำด้วย quite zone
2. รูปแบบอักษรเริ่มต้น (start)
3. อักษรข้อมูล
4. รูปแบบตัวอักษรสิ้นสุด (stop)
5. ปิดท้ายด้วย quite zone

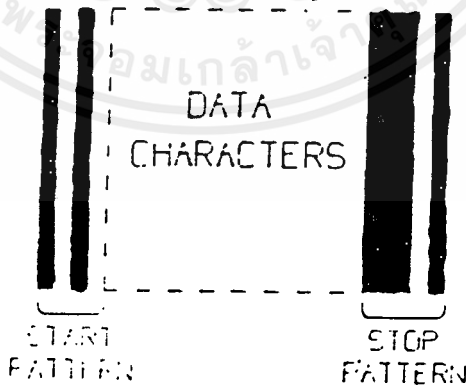
-การเข้ารหัสของรหัสแถบชนิด 2 ใน 5 แบบสอดแทรก

ทุก ๆ อักขระจะมีแถบดำ 5 แถบ และแถบว่าง 5 แถบ และจะเข้ารหัสได้เป็นเลข 2 หลัก แถบดำและแถบว่างอาจเป็นได้ทั้งแถบกว้างและแถบแคบ เลขหลักที่ 1 จะเข้ารหัสโดยใช้แถบกว้างของแถบดำ และอีกหลักหนึ่งจะเข้ารหัสที่แถบว่าง โดยใช้การจัดเรียงคล้ายกันดังรูปที่ 2.2.2

รูปที่ 2.2.2 รหัสแถบชนิด 2 ใน 5 แบบสอดแทรก ของข้อมูล "1988"

มีข้อสังเกตว่า รหัสชนิด 2 ใน 5 แบบสอดแทรก จะต้องมิจำนวนหลักเป็นเลขคู่เสมอ ถ้าจำเป็นอาจเพิ่ม 0 เข้าไปเป็นตัวแรก ฉะนั้นจะได้ผลลัพธ์เป็นเลขคู่ นอกจากนี้จะต้องมีรูปแบบของตัวอักษร start และ stop ดังรูปที่ 2.2.3

รูปที่ 2.2.3 รูปแบบ start และ stop ของรหัสแถบชนิด 2 ใน 5 แบบสอดแทรก

-การตรวจสอบความถูกต้องของ รหัสแถบชนิด 2 ใน 5 แบบแทรกสอด

อักขระตรวจสอบใช้ช่วยความปลอดภัยในข้อมูล อักขระที่ใช้ตรวจสอบนี้จะใส่เป็นหลักของข้อมูล หลังจากที่ถูกเข้ารหัสแล้ว โดยค่าของหลักที่ใช้ตรวจนี้จะคำนวณได้ตามนี้ ญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เริ่มด้วยการใส่หน้าหนึ่งของตัวเลขเป็น 3, 1, 3, 1, ... โดยเริ่มจากซ้ายมือ
2. รวมผลคูณของผลคูณของทุก ๆ หลักเข้าด้วยกัน
3. ตัวเลขของหลักที่ใช้ตรวจสอบ คือตัวเลขที่เมื่อเติมเข้าไปแล้วผลลัพธ์เป็นจำนวนเท่าของ 10

ตัวอย่างเช่นข้อมูล "47365" สามารถคำนวณได้ดังนี้

1. ข้อมูล   4   7   3   6   5
           หน้าหนึ่ง 3   1   3   1   3
2. ผลรวม = $(4*3) + (7*1) + (3*3) + (6*1) + (5*3)$
 $= 12 + 7 + 9 + 6 + 15$
 $= 49$

3. ตัวเลขของหลักที่ใช้ตรวจสอบคือ 1 ดังนั้นจะได้แถบรหัสที่สมบูรณ์คือ 473651

3. รหัสแถบชนิด 3 ใน 9 (3 of 9 or code 39)

ชื่อของรหัสแถบชนิดนี้บอกถึงโครงสร้างของรหัสว่า 3 ใน 9 ส่วนต่อตัวอักษรจะเป็นแถบกว้าง และที่เหลือเป็นแถบแคบอีก 6 แถบ แต่ละตัวอักษรใน code 39 จะแสดงเป็นกลุ่มของแถบดำ (bar) 5 แถบ และเป็นแถบว่าง (space) 4 แถบ แต่ละตัวอักษรที่สมบูรณ์จะต้องรวมตัวอักษร start และ stop เข้าไปด้วย โดยใช้เป็นตัว asterisk (*) ข้อมูลทั้ง 43 ตัวอักษร ประกอบด้วยตัวเลข 10 ตัว คือ 0-9 ตัวอักษร 26 ตัว A-Z space และเครื่องหมายอีก 6 ตัว (-, ., *, /, +, x)

คุณสมบัติที่สำคัญของ code 39 คือมี self-checking ซึ่งทำให้ข้อมูลปลอดภัยสูง และถ้ามีเครื่องอ่านที่ดี และมีรหัสแถบที่มีคุณภาพสูง จะพบข้อผิดพลาด (error) ได้เพียง 1 ครั้งใน 70 ล้านครั้งของการอ่าน และถ้ารหัสแถบมีการพิมพ์มาอย่างดี (ใช้เครื่องพิมพ์ที่มีคุณภาพดีกว่า dot matrix) จะพบความผิดพลาดเพียง 1 ครั้งใน 3 ล้านครั้ง

code 39 เป็นรหัสเป็นรหัสที่มีความยาวเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นกับเครื่องอ่านที่ใช้ และ code 39 มี self-checking จึงไม่ต้องมี check character code 39 เป็นตัวอักษรชนิดไม่ต่อเนื่อง โดยจะมีช่องว่างระหว่างตัวอักษร และเป็นรหัสที่อ่านได้ 2 ทาง คือสามารถอ่านได้ทั้งจากซ้ายไปขวา หรือขวาไปซ้ายก็ได้ ขนาดของรหัส 39 จะเปลี่ยนแปลงไปตามความกว้าง สำหรับรหัส 39 ที่มีความหนาแน่นสูงจะมี 9.4 ตัวอักษรต่อนิ้ว และรหัส 39 ที่มีความหนาแน่นต่ำจะมี 1.4 ตัวอักษรต่อนิ้ว

-สรุปคุณลักษณะของรหัส 39

รูปแบบตัวอักษรทั้งหมด

อักษรภาษาอังกฤษตัวใหญ่ 26 ตัว (A-Z)

ตัวเลข 10 ตัว

อักษรพิเศษ 7 ตัว

สามารถขยายได้เป็น 128 อักษรตาม ASCII ถ้าใช้อักษรนำ

หน้ารหัสต่าง ๆ 2 ตัว

เปลี่ยนแปลงได้

ความยาวของแถบรหัส

อักที่ใช้ตรวจสอบความผิดพลาด

เป็นส่วนที่มีหรือไม่มีก็ได้

อักษร overhead

2 ตัว ต่อ 1 แถบรหัส

ความหนาแน่น

มากที่สุดได้ 9.8 หลักต่อ 1 นิ้วเมื่อพิมพ์ 7.5 mil X dimension

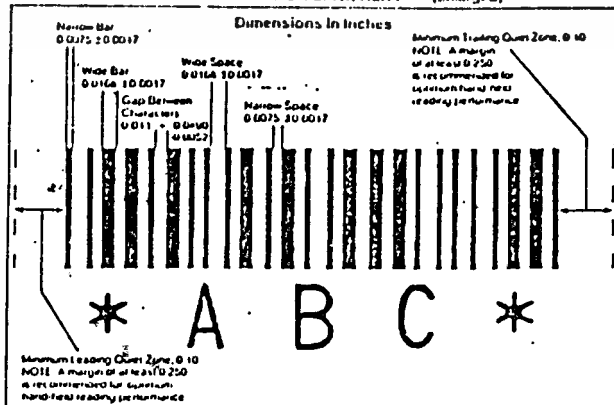
-คำอธิบายของรหัสแถบชนิด 39

ทุก ๆ แถบรหัสของรหัสแถบชนิด 39 ประกอบด้วย

1. นำด้วย quiet zone
2. รูปแบบตัวอักษรเริ่มต้น
3. อักษรข้อมูล
4. รูปแบบตัวอักษรสิ้นสุด
5. ปิดท้ายด้วย quiet zone

ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างดังรูปที่ 2.3.1

FIGURE 2 CODE 39 STAIRSTEP 94 CHARACTERISTICS (Enlarged)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ 2.3.1 แสดงโครงสร้างของรหัส 39 ญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำ

-การตรวจสอบความถูกต้องของ รหัส 39

อักษรตรวจสอบใช้ช่วยตรวจในความถูกต้องของข้อมูล อักษรที่ใช้ตรวจสอบนี้จะใส่เป็น
หลักของข้อมูล หลังจากที่ถูกเข้ารหัสแล้ว โดยค่าของหลักที่ใช้ตรวจนี้ จะคำนวณได้ตามนี้

1. ใช้ตารางที่ 2.2 ให้ค่าแก่อักษรข้อมูลต่าง ๆ
2. รวมผลรวมของทุก ๆ ข้อมูล
3. หาเศษที่ได้จาก ผลรวมที่ได้จากข้อ 2 หารด้วย 43
4. นำเศษที่ได้จากข้อ 3 ไปเทียบในตารางที่ 2 ว่าเป็นอักษรอะไร อักษรนั้นจะเป็น
อักษรตรวจสอบ

CODE 39 ASCII CHART

ASCII	CODE 39	ASCII	CODE 39	ASCII	CODE 39	ASCII	CODE 39
NUL	%U	SP	Space	@	%V	~	%W
SOH	SA	!	/A	A	A	a	+A
STX	SB	"	/B	B	B	b	+B
ETX	SC	#	/C	C	C	c	+C
EOT	SD	\$	/D	D	D	d	+D
ENO	SE	%	/E	E	E	e	+E
ACK	SF	&	/F	F	F	f	+F
BEL	SG	'	/G	G	G	g	+G
BS	SH	(	/H	H	H	h	+H
HT	SI	)	/I	I	I	i	+I
LF	SJ	*	/J	J	J	j	+J
VT	SK	+	/K	K	K	k	+K
FF	SL	,	/L	L	L	l	+L
CR	SM	-	-	M	M	m	+M
SO	SN	.	/	N	N	n	+N
SI	SO	/	/O	O	O	o	+O
DLE	SP	O	O	P	P	p	+P
DC1	SO	1	1	R	R	r	+R
DC2	SR	2	2	S	S	s	+S
DC3	SS	3	3	T	T	t	+T
DC4	ST	4	4	U	U	u	+U
NAK	SU	5	5	V	V	v	+V
SYN	SV	6	6	W	W	w	+W
ETB	SW	7	7	X	X	x	+X
CAN	SX	8	8	Y	Y	y	+Y
EM	SY	9	9	Z	Z	z	+Z
SUB	SZ	:	/Z	☪	Z	z	+Z
ESC	%A	:	%F		%K	{	%P
FS	%B	<	%G	\	%L		%O
GS	%C	=	%H	}	%M	}	%R
RS	%D	>	%I	!	%N	~	%S
US	%E	?	%J	—	%O	DEL	%T,%X, %Y,%Z

ตารางที่ 2.2 อักษรของรหัส 39 เทียบกับค่าของแต่ละอักษร

ตัวอย่างเช่นแถบรหัสมีข้อมูล "TEST" ผลรวมจะเป็น 29+14+28+29 = 100 ผลหารของ

100 ด้วย 43 คือ 2 เศษ 14 ฉะนั้นอักษรตรวจสอบคือ "E"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ชนิดรหัส Codabar

เป็นรหัสแถบแบบที่มีการตรวจสอบข้อมูลภายในตัว และเป็นรหัสแบบไม่ต่อเนื่อง มีทั้งหมด 16 ตัวอักษร ประกอบด้วยตัวเลข 0-9 และตัวอักษร *,:,/,.,+,- มีตัวอักษรเริ่มต้นและสิ้นสุด 4 แบบ เพื่อประโยชน์ในการส่งเป็นหัวของแต่ละตัวอักษร

แถบรหัส Codobar ทุก ๆ อันจะมีลักษณะรูปร่างเป็นไปตามความกว้างของแถบ (bar) และช่องว่าง (space) ที่ถูกพิมพ์ รหัสแถบ Codobar ทุก ๆ ตัวอักษร สร้างขึ้นโดยประกอบด้วยแถบดำ (bar) 4 แถบ และแถบว่าง (space) 3 แถบ

รหัสแถบ Codobar จะประกอบด้วยตัวอักษร 3 แบบ คือ

1. ตัวเลข 0-9 และตัวอักษร & และ - โดยตัวอักษรทั้งหมดนี้จะประกอบด้วยแถบกว้าง 1 แถบ ที่เหลือเป็นแถบแคบ
2. ตัวอักษรพิเศษ 4 ตัวอักษร คือ :,/,., และ + จะประกอบด้วยแถบกว้าง 3 แถบ ที่เหลือเป็นแถบแคบ เช่นรหัส "/" ดังในรูปที่ 2.4.1

รูปที่ 2.4.1 แสดงให้เห็นลักษณะของข้อมูลใน Codabar ที่เป็นอักษร "/"

3. ตัวอักษรพิเศษ 4 ตัวอักษร ที่เป็นอักษรเริ่มต้นและอักษรสิ้นสุด คือ a,b,c และ d จะประกอบด้วยแถบดำ (bar) กว้าง 1 แถบ และแถบว่าง(space)กว้าง 2 แถบ เช่นรหัส "b" ดังในรูปที่ 2.4.2

รูปที่ 2.4.2 แสดงให้เห็นลักษณะของข้อมูลใน Codabar ที่เป็นอักษร "5"

-ข้อสรุปลักษณะของรหัสแถบ Codabar

รูปแบบตัวอักษรทั้งหมด	เป็นตัวเลข และอักษรพิเศษ 6 ตัว
ความยาวของแถบรหัส	เปลี่ยนแปลงได้
อักษร Overhead	2 ตัว ต่อ 1 แถบรหัส
ลักษณะอื่น ๆ	มีความสามารถในการเชื่อมต่อ
ความหนาแน่น	มากที่สุดได้ 12.8 หลักต่อนิ้ว
	เมื่อพิมพ์ 7.5 mil X dimension

-คำอธิบายของรหัสแถบชนิด Codabar

ทุก ๆ แถบรหัสของ Codabar จะประกอบด้วย

1. นำด้วย quite zone
2. รูปแบบตัวอักษรเริ่มต้น
3. อักษรข้อมูล
4. รูปแบบตัวอักษรสิ้นสุด
5. ปิดท้ายด้วย quite zone

-การเข้ารหัสของ Codabar

ทุก ๆ อักษรจะมีแถบดำ 4 แถบ และ แถบว่าง 3 แถบ แถบดำและแถบว่างอาจเป็นได้ทั้ง แถบกว้างและแถบแคบ รูปที่ 2.4.3 แสดงถึงแถบดำและแถบว่าง สำหรับแต่ละอักษรของรหัส Codabar

หมายเลข	แพตเทิร์น	รหัส 7 บิต	อักขระ	แพตเทิร์น	รหัส 7 บิต
0	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	0000011	-	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	0001100
1	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	0000110	\$	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	0011000
2	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	0001001	:	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	1000101
3	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	1100000	/	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	1010001
4	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	0010010	.	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	1010100
5	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	1000010	+	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	0010101
6	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	0100001	A	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	0011010
7	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	0100100	B	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	0101001
8	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	0110000	C	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	0001011
9	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	1001000	D	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	0001110

รูปที่ 2.4.3 แสดงการเข้ารหัสของตัวอักษรที่ต่างกัน 20 ตัวอักษร

ทุก ๆ แถบรหัสจะมีอักษรเริ่มต้นและสิ้นสุด หนึ่งใน 4 ตัวต่อไปนี้คือ a, b, c, d รูปที่ 2.4.4 แสดงลักษณะรหัสแถบ Codabar ที่บรรจุข้อมูล "a\$12345" โดยมี "a" เป็นอักษรเริ่มต้น และ "b" เป็นอักษรสิ้นสุด

a\$12345b

รูปที่ 2.4.4 แสดงลักษณะรหัสแถบ Codabar ที่บรรจุข้อมูล "a\$12345" โดยมี "a" เป็น

อักษรเริ่มต้น และ "b" เป็นอักษรสิ้นสุดนั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านกรค่า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-การเชื่อมต่อรหัสแถบ Codabar

แถบรหัสจะต้องจบด้วยตัวอักษร "d" เป็นตัวอักษรสิ้นสุดและหาแถบรหัสที่มีตัวอักษร "d" เป็นตัวอักษรเริ่มต้น ถ้าแถบรหัสที่ 2 ถูกพบ ก็จะนำเอาข้อมูลจากแถบรหัสทั้ง 2 มาต่อเข้าด้วยกัน การทำงานแบบนี้เป็นแบบได้ 2 ทิศทาง- และจำนวนแถบรหัสที่จะนำมาต่อกันได้มากที่สุดเท่าไรนั้น ขึ้นกับว่าตัวแปรรหัสมีการจำกัดความยาวไว้เท่าใด

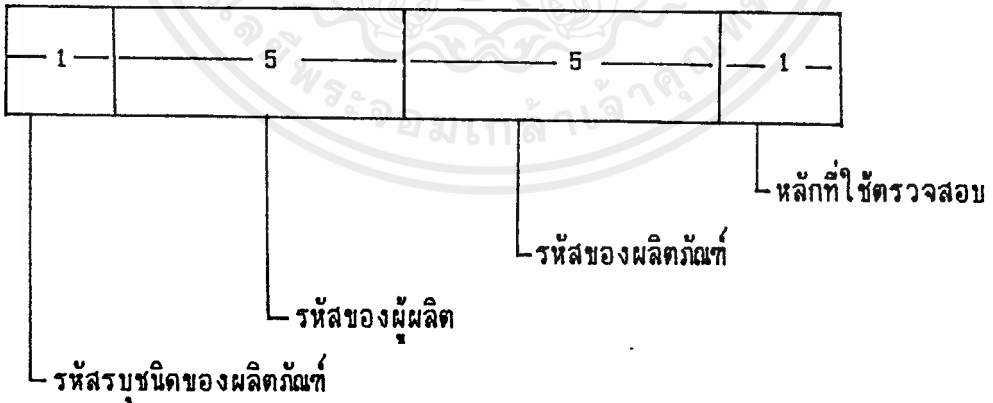
5. ชนิดรหัส UPC (Universal Product Code)

รหัสแถบชนิด UPC เป็นแบบที่ใช้กันมากในร้านค้าซูเปอร์มาร์เก็ต ลักษณะทั่วไปของรหัสแถบ UPC มีดังนี้

- รหัสที่ใช้ต้องมีความยาวคงที่ และเป็นตัวเลขเท่านั้น
- เป็นรหัสแถบแบบต่อเนื่อง
- มีความกว้างของแถบรหัสต่างกัน 4 แบบ

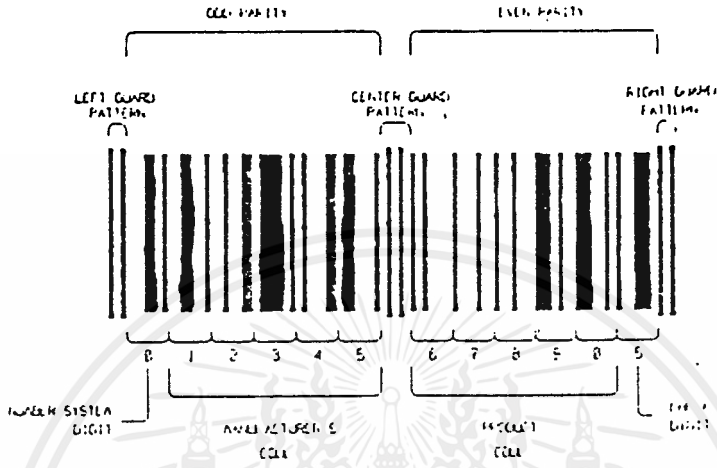
ระบบ UPC มีอยู่ด้วยกันหลายรุ่น แต่รุ่นที่เป็นที่นิยมกันมากมีอยู่ 2 รุ่นคือ UPC-A และ UPC-E

UPC-A เป็นระบบที่สามารถ บรรจุรหัสตัวเลขได้ 12 หลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

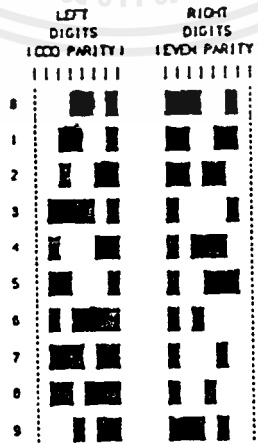
จากรูปจะเห็นได้ว่ารหัส UPC-A ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยแต่ละส่วนจะแทนเลขส่วนละ 6 หลัก โดยมี Guard Bar เป็นตัวแบ่ง (Guard Bar เป็นตัวเริ่มต้นและจบท้ายด้วย) การเข้ารหัสของระบบ UPC จะสามารถแทนเลขแต่ละหลักได้ด้วย แถบ 2 แถบ และช่องว่าง 2 ช่องว่าง โดยแถบและช่องว่างจะมีขนาดต่าง ๆ กัน 4 แบบ การเข้ารหัสแบบนี้จะสามารถมีรหัสแตกต่างกันได้ 20 แบบ ดังเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างแสดงดังรูปที่ 2.5.1

รูปที่ 2.5.1 รหัสแถบชนิด UPC ของข้อมูล "01234567890"

จากที่กล่าวไว้ข้างต้นว่าระบบ UPC-A แบ่งออกเป็นสองส่วนนั่นคือ ส่วนซ้าย และส่วนขวา โดยส่วนซ้ายและส่วนขวาจะมีการเข้ารหัสต่างกัันดังรูปที่ 2.5.1 และคำว่า Parity หมายถึง ผลรวมของความกว้างของแถบว่าเป็นเลขคู่หรือเลขคี่ เพื่อที่จะใช้แยกว่ารหัสที่อ่านเข้ามา เป็นของส่วนซ้ายหรือส่วนขวา

รูปที่ 2.5.2 รูปแบบการเข้ารหัสของ UPC-A

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาดให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

UPC-E มีลักษณะโดยทั่ว ๆ ไป คล้าย ๆ กับ ระบบ UPC-A ที่แตกต่างกันคือ UPC-E มี Guard bar ด้านขวา 3 แถบ UPC-E สามารถบรรจุตัวเลขได้ 6 หลัก โดยมีการตรวจสอบโดยแบ่ง 3 หลัก เป็น Parity แบบคู่ และอีก 3 หลักที่เหลือเป็น Parity แบบคี่

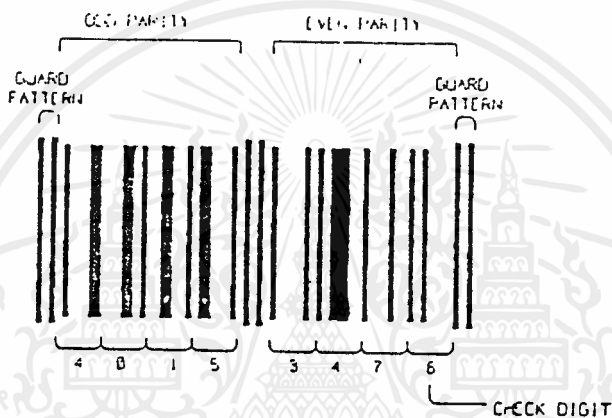

รูปที่ 2.5.3 รูปแบบของรหัสแถบชนิด UPC-E

6. ชนิดรหัส EAN (European Article Numbering)

EAN เป็นระบบที่ครอบคลุมระบบ UPC คือสามารถนำเครื่องอ่านระบบ EAN มาอ่านระบบ UPC ได้ ระบบ EAN มีอยู่สองแบบคือ EAN-8 และ EAN-13

EAN-8 ประกอบด้วย Guard Pattern ทางซ้ายมือมี 4 หลัก ที่ใช้ Parity คี่มี center Guard Pattern มี 4 หลักที่ใช้ Parity คู่ และมี Guard Pattern ทางขวามือ ดังรูปที่ 2.6.1

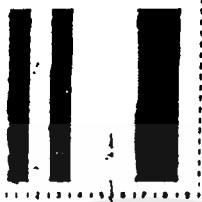
รูปที่ 2.6.1 รหัสแถบชนิด EAN-8 ของข้อมูล "4015347"

EAN-8 ประกอบด้วยเลขทั้งหมด 8 หลัก โดยมี 2 หลักเป็นรหัสประเทศ 5 หลักเป็นข้อมูล และอีกหนึ่งหลักเป็นหลักที่ใช้ตรวจสอบข้อมูล แต่ละประเทศจะมีการกำหนดรหัสของผู้ผลิตขึ้นมาเป็นมาตรฐาน เช่น ในสหรัฐอเมริกา มีองค์กรซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐาน คือ UCC (Uniform Code Council) ที่ Dayton, Ohio

EAN-13 มีจำนวนของแถบเหมือนกับ UPC-A แต่เข้ารหัสหลักที่ 13 เป็น Parity Pattern ของเลข 6 หลักทางซ้ายมือ และนำหลักที่ 12 รวมกับหลักที่ 13 เป็นรหัสที่ใช้แทนรหัสประเทศ

7. รหัสชนิด 93

ออกแบบมาเป็น Complement ของ Code 93 เพื่อให้หิวอ่านสามารถอ่านได้ทั้ง 2 รหัส โดยไม่ต้องเปลี่ยน Software ที่คอมพิวเตอร์หลัก ลักษณะของรหัส 93 เป็นดังรูปที่ 2.7.1

รูปที่ 2.7.1 ลักษณะของรหัส 93

รหัส 93 เป็นรหัสที่มีการแปลงความยาวได้ และเป็นแบบต่อเนื่อง โดยมีแถบ 4 ขนาด รหัส 93 แต่ละตัวจะแบ่งเป็น 9 ส่วน ซึ่งจะเป็นแถบดำ หรือแถบว่าง และแต่ละตัวอักษรจะมี 3 แถบดำ และ 3 แถบว่าง รหัส 93 มี 47 ตัวอักษร ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3

CHARACTER	VALLE	CHARACTER	VALLE
0	0	O	24
1	1	P	25
2	2	Q	26
3	3	R	27
4	4	S	28
5	5	T	29
6	6	U	30
7	7	V	31
8	8	W	32
9	9	X	33
A	10	Y	34
B	11	Z	35
C	12	-	36
D	13	.	37
E	14	Space	38
F	15	\$	39
G	16	/	40
H	17	+	41
I	18	=	42
J	19	⊕	43
K	20	⊗	45
L	21	⊙	46
M	22	⊚	47
N	23	□	

ตารางที่ 3 แสดง ตัวอักษรของรหัส 93

ตัวอักษรเริ่มต้นและสิ้นสุด แสดงไว้ด้วย เครื่องหมาย C], ตัวอักษรทั้ง 4 ที่วงกลมไว้ ใช้หน้าหน้าตัวอักษรทั้ง 128 ASCII ที่เหมือนในรหัส 99

ในรหัส 93 ตัวอักษรเริ่มต้น กับตัวอักษรสิ้นสุด ใช้เป็นตัวเดียวกัน ยกเว้น termination bar จะมีตัวอักษรสิ้นสุดที่ใช้ปิด รหัส 93 ไม่ได้เป็นแบบที่มีการตรวจสอบภายในตัว แต่จะตรวจสอบโดยใช้ตัวอักษร "C" และ "K"

-ข้อสรุปคุณลักษณะของ รหัส 93

รูปแบบตัวอักษรทั้งหมด

อักษรภาษาอังกฤษตัวใหญ่ 26 ตัว

ตัวเลข 10 ตัว

อักษรพิเศษ 7 ตัว

สามารถขยายได้เป็น 128 อักษรตาม ASCII

ถ้าใช้อักษรนำรหัสต่าง ๆ 2 ตัว

ความยาวของรหัสแถบ

เปลี่ยนแปลงได้

อักษรที่ใช้ตรวจสอบความผิดพลาด

2 ตัว ต่อ 1 แถบรหัส

อักษร Overhead

4 ตัว ต่อ 1 แถบรหัส

ความหนาแน่น

มากที่สุดได้ 14.8 หลัก ต่อ 1 นิ้ว เมื่อพิมพ์

7.5 mil X dimension

-คำอธิบายของรหัสแถบชนิด รหัส 93

ทุก ๆ แถบรหัสของรหัสแถบ ชนิดรหัส 93 ประกอบด้วย

1. นำด้วย quite zone
2. รูปแบบตัวอักษรเริ่มต้น
3. อักษรข้อมูล
4. อักษรตรวจสอบตัวที่ 1 "C"
5. อักษรตรวจสอบตัวที่ 2 "K"
6. รูปแบบอักษรสิ้นสุด
7. แถบบอกการสิ้นสุด
8. ปิดท้ายด้วย quite zone

-การเข้ารหัสของรหัสแถบชนิด รหัส 93

ทุก ๆ แถบรหัสของรหัส 93 จะถูกแบ่งออกเป็น 9 ส่วน ประกอบด้วยแถบดำ 3 แถบ และแถบล่าง 3 แถบ แต่ละแถบดำและแถบล่างอาจประกอบด้วย 1,2,3,4 ส่วนของแถบรหัสก็ได้ สังเกตว่าอักษร &,%,/,+ ใช้สำหรับนำหน้าตัวอักษรต่าง ๆ ในการทำงานแบบเต็มทุก ASCII

ทุก ๆ แถบรหัสจะมีอักษรเริ่มต้นและสิ้นสุด หนึ่งใน 4 ตัวต่อไปนี้คือ a,b,c,d

-การตรวจสอบความถูกต้องของรหัสแถบชนิด รหัส 93

ตัวอักษร "C" เป็นผลรวมของผลคูณระหว่างค่าของตัวอักษร กับลำดับของน้ำหนัก จากขวาไปซ้ายตามลำดับ 1,2,3,...,19,20,1,2,...,19,20,1,2...

ตัวอักษร "K" เป็นผลรวมของผลคูณระหว่างค่าของตัวอักษร กับลำดับของน้ำหนัก จากขวาไปซ้ายตามลำดับ โดยเริ่มจาก "C" 1,2,3,...

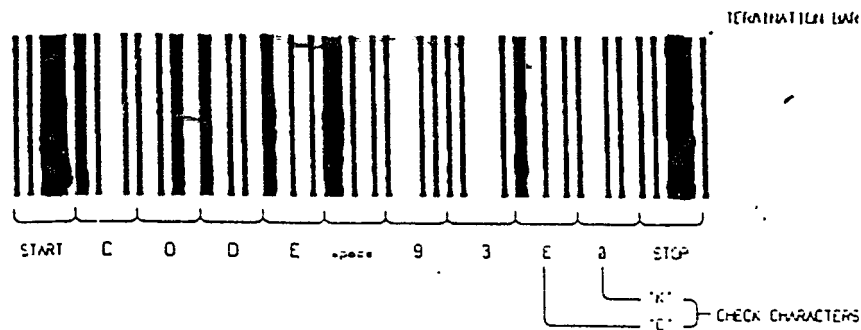
ตัวอย่างเช่น จากข้อมูล "CODE 93 "

data	C	0	D	sp	E	9	3	"C"	"K"
data value		12	24	13	14	38	9	3	
C Weight		7	6	5	4	3	2	1	
K Weight			8	7	6	5	4	3	2

จะได้ "C" เป็น $(1*3)+(2*9)+(3*38)+(4*14)+(5*13)+(6*24)+(7*12) = 484$
แล้วหารด้วย 47 ได้ 10 เหลือเศษ 14 เพราะฉะนั้นค่าของ "C"=14 ซึ่งคือตัวอักษร E
จะได้ค่า "K"เป็น

$$(1*14)+(2*3)+(3*9)+(4*38)+(5*14)+(6*13)+(7*24)+(8*12) = 6611$$

แล้วหารด้วย 47 ได้ 13 เหลือเศษ 0 เพราะฉะนั้นค่าของ "K"=00 ซึ่งคือตัวอักษร 0

รูปที่ 2.7.2 แถบรหัส Code 93 ข้อมูล "CODE 93"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่อักษร "C" และ "K" นี้หัวอ่านไม่ได้รับหรือถูกเขียนลงไป แต่มีไว้เพื่อให้ผู้อ่านได้อ่านตรวจสอบความถูกต้องได้ และเช่นเดียวกับรหัส 39 คือ รหัส 93 ได้อนุญาตให้อ่านข้อมูลแล้วนำมาต่อกันได้ โดยใช้การเริ่มด้วยช่องว่าง และเนื่องจากรหัส 39 และ รหัส 93 ใช้สัญลักษณ์ของตัวอักษรเหมือนกัน และเพราะตัวอักษรเริ่มต้น และสิ้นสุด รวมทั้งตัวอักษรตรวจสอบนั้น หัวอ่านไม่ได้รับข้อมูลเข้ามา ระบบซอฟต์แวร์ ของรหัส 39 จึงสามารถนำมาใช้ได้กับรหัสของโค้ด 93 ลักษณะของรหัสแถบที่ตี

- ความกว้างและจำนวนของแถบต่อรหัสควรจะคงที่
- สามารถใช้แทนตัวเลขหรือตัวเลขบนตัวอักษรได้ครบ
- มีโครงสร้างแบบง่าย ๆ
- การอ่านด้วยความเร็วที่ต่างกันควรได้ค่าที่ถูกต้องเสมอ
- มีความหนาแน่นของข้อมูลต่อความกว้างของแถบสูง

8. รหัสชนิด 128

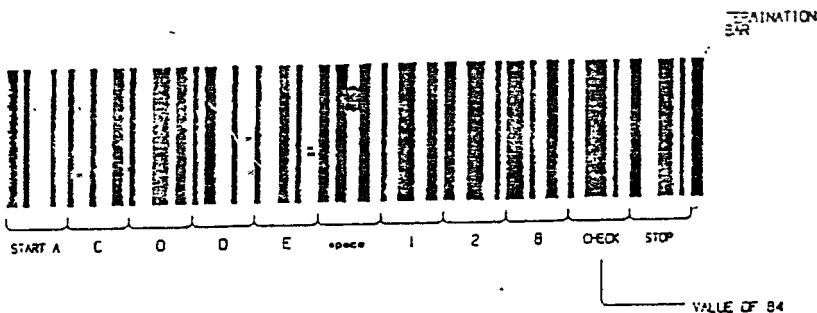
รหัสชนิด 128 เกิดขึ้นในปี 1981 เป็นลักษณะของรหัสแถบแบบผสม คือมีทั้งตัวอักษรและตัวเลขมีความหนาแน่นสูง ความยาวของรหัสแถบแปรค่าได้ เป็นรหัสชนิดต่อเนื่อง และแถบมีความกว้างหลายระดับ ในแต่ละอักขระจะประกอบด้วย 11 โมดูล ซึ่งอาจจะเป็นแถบดำหรือแถบว่างก็ได้ และในแต่ละอักขระจะประกอบด้วยแถบดำ 3 แถบ และแถบว่าง 3 แถบ ลักษณะของรหัสแถบเป็นดังรูปที่ 2.7.1

รูปที่ 2.7.1 แสดงลักษณะของรหัสชนิด 128

รหัสชนิด 128 อักขระสามารถพิมพ์ให้ต่างกันได้ 106 อักขระ การพิมพ์แต่ละอักขระจะมีความหมายแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับกลุ่มอักขระที่ใช้ซึ่งมีอยู่ 3 กลุ่ม และจะมีอักขระเริ่มต้น 3 ตัวเป็นตัวบอกกลุ่มอักขระที่ใช้ ส่วนรหัสเลื่อนจะเป็นตัวบอกการเปลี่ยนกลุ่มอักขระในรหัสแถบนั้น ๆ

อักขระในกลุ่ม C มี 100 ค่าซึ่งประกอบด้วยค่าของตัวเลขตั้งแต่ 00-99 และถ้าเราพิมพ์อักขระเฉพาะตัวเลขจะมีผลทำให้ความหนาแน่นของการพิมพ์เพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าของการพิมพ์แบบผสม รูปแบบของอักขระและกลุ่มของอักขระทั้งสามกลุ่มเป็นดังรูปที่ 2.7.2

รูปที่ 2.7.3 แสดงการเข้ารหัสของข้อมูล "CODE 128"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CODE A	CODE E	CODE C	VALUE	...	...	...	...	...	...
Space	Space	02	0						
1	1	01	1						
2	2	02	2						
3	3	03	3						
4	4	04	4						
5	5	05	5						
6	6	06	6						
7	7	07	7						
8	8	08	8						
9	9	09	9						
10	10	10	10						
11	11	11	11						
12	12	12	12						
13	13	13	13						
14	14	14	14						
15	15	15	15						
16	16	16	16						
17	17	17	17						
18	18	18	18						
19	19	19	19						
20	20	20	20						
21	21	21	21						
22	22	22	22						
23	23	23	23						
24	24	24	24						
25	25	25	25						
26	26	26	26						
27	27	27	27						
28	28	28	28						
29	29	29	29						
30	30	30	30						
31	31	31	31						
32	32	32	32						
33	33	33	33						
34	34	34	34						
35	35	35	35						
36	36	36	36						
37	37	37	37						
38	38	38	38						
39	39	39	39						
40	40	40	40						
41	41	41	41						
42	42	42	42						
43	43	43	43						
44	44	44	44						
45	45	45	45						
46	46	46	46						
47	47	47	47						
48	48	48	48						
49	49	49	49						
50	50	50	50						
51	51	51	51						
52	52	52	52						
53	53	53	53						

CODE A	CODE E	CODE C	VALUE	...	...	...	...	...	...
V	v	54	54						
W	w	55	55						
X	x	56	56						
Y	y	57	57						
Z	z	58	58						
[	[	59	59						
\	\	60	60						
]	]	61	61						
		62	62						
		63	63						
		64	64						
NUL		65	65						
SOH	a	66	66						
STX	b	67	67						
ETX	c	68	68						
EOT	d	69	69						
ENO	e	70	70						
ACK	f	71	71						
BEL	g	72	72						
BS	h	73	73						
HT	i	74	74						
LF	j	75	75						
VT	k	76	76						
FF	l	77	77						
CR	m	78	78						
SO	n	79	79						
SI	o	80	80						
DEL	p	81	81						
DC1	q	82	82						
DC2	r	83	83						
DC3	s	84	84						
DC4	t	85	85						
NAK	u	86	86						
SYN	v	87	87						
ETB	w	88	88						
CAN	x	89	89						
EM	y	90	90						
SUB	z	91	91						
ESC	[	92	92						
FS	]	93	93						
GS	^	94	94						
RS	_	95	95						
US	DEL	96	96						
FNC3	FNC3	97	97						
FNC2	FNC2	98	98						
Shift	Shift	99	99						
Code C	Code C	100	100						
Code B	FNC4	Code B	101						
FNC4	Code A	Code A	102						
FNC1	FNC1	FNC1	103						
START	Code A	104	104						
START	Code B	105	105						
STOP	STOP	STOP							

รูปที่ 2.7.3 แสดงรูปแบบของตัวอักษรและกลุ่มของตัวอักษรทั้งสามกลุ่ม

จากรูปที่ 2.7.3 เป็นการเข้ารหัสข้อมูล โดยการใช้อักษรในกลุ่ม A เนื่องจากว่าข้อมูลเป็นข้อมูลแบบผสมระหว่างตัวอักษรกับตัวเลข สิ่งที่จะพบว่าหลังอักษรสิ้นสุดจะมีแถบสิ้นสุดที่เป็นแถบคำด้วย ซึ่งมีความกว้าง 2 โมดูล ทำให้อักษรสิ้นสุดมีความยาวเป็น 13 โมดูล และทุกๆรหัสเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อักษร Overhead	มี 3 ต่อ 1 แถบรหัส
ลักษณะอื่น ๆ	มีความสามารถในการเชื่อมต่อ
ความหนาแน่น	แบบผสมมีค่ามากที่สุดได้ 12.1 อักษร/นิ้ว เฉพาะตัว เลขมีค่ามากที่สุดได้ 24.2 เมื่อใช้ขนาดของ $X = 7.5 \text{ mils}$

ส่วนประกอบของรหัสชนิด 128

ทุก ๆ รหัสแถบของรหัสชนิด 128 จะประกอบด้วย

1. นำด้วย quite zone
2. อักษรเริ่มต้น
3. อักษรข้อมูล
4. อักษรสิ้นสุด
5. ปิดท้ายด้วย quite zone

การเข้ารหัสของรหัสชนิด 128

ทุก ๆ อักษรประกอบด้วยแถบดำ 3 แถบ และแถวกว่าง 3 แถบ ซึ่งรวมทั้งหมดจะเท่ากับ 11 ไมครูล แต่ละแถบดำและแถวกว่างจะมีความกว้างเป็น 1, 2, 3 หรือ 4 ไมครูล ผลรวมของไมครูลของแถบดำใน 1 อักษรจะได้เป็นจำนวนคู่ ส่วนแถวกว่างจะเป็นจำนวนคี่ รูปแบบของแถบดำและแถวกว่างมีลักษณะเฉพาะที่มีความหมายแตกต่างกัน 3 อย่าง ขึ้นอยู่กับกลุ่มอักษรที่ใช้ ว่าอยู่ในกลุ่ม A, B หรือ C จากรูปที่ 2.7.2 สังเกตจะเห็นว่าเราสามารถเปลี่ยนอักษรไปกลุ่มใดก็ได้ ทำให้อักษรมีหลายค่า การเปลี่ยนกลุ่มมีผลอักษรที่แสดงถึงการสิ้นสุด หรือรหัสอื่น ๆ ด้วย อักษรที่ใช้ในการเลื่อน จะเปลี่ยนกลุ่มอักษรเป็นกลุ่มต่อไป เช่นเปลี่ยนจากกลุ่ม A ไปเป็นกลุ่ม B หรือกลุ่ม B ไปเป็นกลุ่ม A ส่วนอักษรฟังก์ชัน FNC1, FNC3, FNC4 ใช้สำหรับเช็คค่าของหัวอ่าน ส่วน FNC2 ใช้สำหรับรหัสแถบที่มีความสามารถในการเชื่อมต่อ (Concatenation)

ขนาดของรหัสชนิด 128

สำหรับระบบทั่ว ๆ ไปนิยมใช้ค่า X ต่ำสุดเท่ากับ 7.5 mils และค่า X ควรจะคงที่ตลอดทั้งรหัสแถบ ส่วนความสูงของแถบจะเป็น 15% ของความยาวของรหัสแถบ หรือ 0.25 นิ้วจะไม่ว่ากว่านี้ ความกว้างต่ำสุดของ quite zone จะมีความกว้างเป็น $10X$ สำหรับการสแกนด้วยมือค่าความกว้างต่ำสุดของ quite zone ควรจะเท่ากับ 0.25 นิ้ว ความยาวของรหัสแถบ ชนิด 128 ฟังก์ชันจะอยู่ในเทอมของ X และรูปแบบของอักษร ซึ่งเขียนความสัมพันธ์ได้เป็น

$$L = (11C+35)X$$

ซึ่ง L : ความยาวของรหัสแถบ ซึ่งไม่ได้รวม quite zone

C : จำนวนของข้อมูล รวมฟังก์ชันอักษรและอักษรการเลื่อน

X : ขนาดของ X

อักษรตรวจสอบของรหัสชนิด 128

ตำแหน่งของอักษรตรวจสอบจะอยู่หลังข้อมูลตัวสุดท้าย และอยู่หน้าอักษรสิ้นสุด อักษรตรวจสอบมีค่าเท่ากับ เศษที่เกิดจากการหารของผลรวมของค่าอักษรคูณกับค่าน้ำหนักของอักษรกับ 103 ค่าน้ำหนักจะเป็น 1, 2, 3, 4, ... โดยเริ่มเรียงจากอักษรข้อมูลตัวแรก

ตัวอย่างการหาอักษรตรวจสอบของข้อมูล "CODE"

อักษรข้อมูล	start	A	C	O	D	E
น้ำหนัก		1	2	3	4	

ผลบวกของผลคูณของค่าอักษรกับน้ำหนักเป็น $103 + (35*1) + (47*2) + (36*3) + (37*4) = 488$ เมื่อหารด้วย 103 จะได้ผลลัพธ์ของการหารเป็น 4 เศษ 76 ดังนั้นอักษรตรวจสอบคือ FE

ขนาดของรหัสชนิด 128 ที่แปรเปลี่ยนไปแล้วยอมรับได้

ในรหัสชนิด 128 มีอยู่ด้วยกัน 3 ค่าคือ

- b : ค่าความเบี่ยงเบนของแถบดำหรือแถบว่าง
- e : ค่าความเบี่ยงเบนระหว่างขอบของแถบที่เหมือนกัน
- p : ค่าความเบี่ยงเบนของความกว้างของตัวอักษร

แสดงดังรูปที่ 2.7.5

ค่าความเบี่ยงเบนที่ยอมรับได้จะอยู่ในช่วง

- b : $\pm 0.40X - 0.0005$ นิ้ว
- e : $\pm 0.20X$
- p : $\pm 0.20X$

หลักการในการนำรหัสแถบแต่ละรหัสแถบมาต่อกัน

ถ้ารหัสนั้นประกอบด้วยอักษร FNC2 หัวอ่านจะอ่านข้อมูลเข้าไปเก็บในบัฟเฟอร์ก่อนแต่ยังไม่มีการส่งข้อมูลออกจากบัฟเฟอร์ และถ้าหัวอ่านไปอ่านรหัสแถบที่มีอักษร FNC2 อีก ก็จะมีเก็บข้อมูลอีก แต่ถ้าไปอ่านอักษรที่ไม่มี FNC2 ก็จะนำข้อมูลไปรวมกับข้อมูลเดิมที่อยู่ในบัฟเฟอร์แล้วก็จะทำการส่งข้อมูลออกไป พร้อมกับเคลียร์บัฟเฟอร์นั้นด้วย

รูปที่ 2.7.5 แสดงขนาดของรหัสชนิด 128 ที่แปรเปลี่ยนไป

บทที่ 3

หลักการในการถอดรหัสของรหัสแถบชนิดต่าง ๆ

1. รหัสชนิด 2 ใน 5 แบบสอดแทรก และรหัสชนิด 2 ใน 5

รหัสทั้งสองชนิดนี้มีหลักในการถอดรหัสเหมือนกัน ซึ่งมีขั้นตอนในการถอดรหัสดังนี้คือ

1. วัดและเก็บค่าความกว้าง ของแถบทุกแถบตลอดทั้งรหัสแถบ รวมทั้งค่าของ quite zone ด้วย

2. นิยามว่ามีส่วนเริ่มต้น สิ้นสุด และอักขระข้อมูล

3. แบ่งแถบที่วัดค่าได้ออกเป็น 4 กลุ่ม (ไม่รวม quite zone) คือ

- แถบดำแคบ
- แถบว่างแคบ
- แถบดำกว้าง
- แถบว่างกว้าง

4. สามารถหาค่าของ X และ N ได้จากข้อ 5-8

5. คำนวณค่าเฉลี่ยของความกว้างของแถบแต่ละกลุ่มโดยกำหนดให้

- (ANB) = ค่าเฉลี่ยของแถบดำแคบ
- (ANS) = ค่าเฉลี่ยของแถบว่างแคบ
- (AWB) = ค่าเฉลี่ยของแถบดำกว้าง
- (AWS) = ค่าเฉลี่ยของแถบว่างกว้าง

6. คำนวณค่า X ได้จากสูตร

$$X = \frac{ANB + ANS}{2}$$

7. คำนวณค่า N ได้จากสูตร

$$N = \frac{AWB + AWS}{2X}$$

8. นิยามว่าค่า X และค่า N อยู่ในช่วงต่อไปนี้

- a. ตรวจสอบว่าค่า X มากกว่าหรือเท่ากับ 0.0075" หรือไม่ ถ้าไม่จะต้องกำหนดให้ $X = 0.0075$ นิ้ว
- b. ตรวจสอบว่าค่า N มากกว่าหรือเท่ากับ 2.0 หรือไม่ ถ้าไม่ จะต้องกำหนดให้

$$N = 2.0$$

c. ถ้า X มากกว่าหรือเท่ากับ $0.020''$ แล้วให้ตรวจดูว่า N มากกว่าหรือเท่ากับ 2 หรือไม่ ถ้าไม่จะต้องกำหนดให้ $X=0.020$ หรือ $N=2.2$ อย่างใดอย่างหนึ่ง

d. ตรวจดูว่า N น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3.0 หรือไม่ ถ้าไม่จะต้องกำหนดให้ $N=3.0$

9. คำนวณค่าเบี่ยงเบนของการนิมฟ์ได้จากสูตร

$$t = \frac{(18N - 21)X}{80}$$

80

10. พิสูจน์ว่าความกว้างของแถบที่วัดได้อยู่ในช่วงที่กำหนดคือ

a. ความกว้างของแถบดำ/ว่างแคบอยู่ในช่วง $X-t$ ถึง $X+t$

b. ความกว้างของแถบดำ/ว่างกว้างอยู่ในช่วง $NX-t$ ถึง $NX+t$

11. พิสูจน์ว่าผลบวกของความกว้างของแถบทุกแถบมีค่าเบี่ยงเบนไม่เกิน $2t$

12. พิสูจน์ว่าความกว้างต่ำสุดของ quite zone เท่ากับ $10X$

13. นำค่าต่าง ๆ ที่ได้มาทำการเปรียบเทียบค่ากับในตารางอีกทีก็จะได้ค่าของรหัสแถบออกมา

2. รหัสชนิด 3 ใน 9

รหัสชนิดนี้มีหลักในการถอดรหัส ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้คือ

1. วัดและเก็บค่าความกว้าง ของแถบทุกแถบตลอดทั้งรหัสแถบ รวมทั้งค่าของ quite zone และช่องว่างระหว่างอักขระด้วย

2. พิสูจน์ว่ามีส่วนเริ่มต้น สิ้นสุด และอักขระข้อมูล

3. แบ่งแถบที่วัดค่าได้ออกเป็น 4 กลุ่ม (ไม่รวม quite zone) คือ

- แถบดำแคบ

- แถบว่างแคบ

- แถบดำกว้าง

- แถบว่างกว้าง

4. สามารถหาค่าของ X และ N ได้จากข้อ 5-8

5. คำนวณค่าเฉลี่ยของความกว้างของแถบแต่ละกลุ่มโดยกำหนดให้

ANB = ค่าเฉลี่ยของแถบดำแคบ

ANS = ค่าเฉลี่ยของแถบว่างแคบ

AWB = ค่าเฉลี่ยของแถบดำกว้าง

AWS = ค่าเฉลี่ยของแถบว่างแคบ

6. คำนวณค่า X ได้จากสูตร

$$X = \frac{ANB + ANS}{2}$$

7. คำนวณค่า N ได้จากสูตร

$$N = \frac{AWB + AWS}{2X}$$

8. พิสูจน์ว่าค่า X และค่า N อยู่ในช่วงต่อไปนี้

a. ตรวจสอบว่าค่า X มากกว่าหรือเท่ากับ 0.0075" หรือไม่ ถ้าไม่จะต้องกำหนดให้

$$X = 0.0075 \text{ นิ้ว}$$

b. ตรวจสอบว่าค่า N มากกว่าหรือเท่ากับ 2.0 หรือไม่ ถ้าไม่ จะต้องกำหนดให้

$$N = 2.0$$

c. ถ้า X มากกว่าหรือเท่ากับ 0.020" แล้วให้ตรวจสอบว่า N มากกว่าหรือเท่ากับ 2 หรือไม่ ถ้าไม่จะต้องกำหนดให้ $X=0.020$ หรือ $N=2.2$ อย่างใดอย่างหนึ่ง

d. ตรวจสอบว่า N น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3.0 หรือไม่ ถ้าไม่จะต้องกำหนดให้ $N=3.0$

9. คำนวณค่าเบี่ยงเบนของการพิมพ์ได้จากสูตร

$$t = \frac{4}{27} (N - \frac{2}{3})X$$

10. พิสูจน์ว่าความกว้างของแถบที่วัดได้อยู่ในช่วงที่กำหนดคือ

a. ความกว้างของแถบคำ/ว่างแคบอยู่ในช่วง $X-t$ ถึง $X+t$

b. ความกว้างของแถบคำ/ว่างกว้างอยู่ในช่วง $NX-t$ ถึง $NX+t$

11. พิสูจน์ว่าผลบวกของความกว้างของแถบทุกแถบมีค่าเบี่ยงเบนไม่เกิน $2t$

12. พิสูจน์ว่าความกว้างระหว่างช่องว่างของอักขระ มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ $X-t$

13. ถ้า X น้อยกว่า 10 mils ค่าช่องว่างระหว่างอักขระจะต้องน้อยกว่า $5.3X$

ถ้า X มากกว่าหรือเท่ากับ 10 mils ค่าของช่องว่างระหว่างอักขระจะต้องน้อยกว่า 0.053" หรือ $3X$

14. พิสูจน์ว่าความกว้างต่ำสุดของ quite zone เท่ากับ $10X$

15. นำค่าต่าง ๆ ที่ได้มาทำการเปรียบเทียบค่ากับในตารางอีกทีก็จะได้ค่าของรหัสแถบออกมา

3. รหัสชนิด Codabar

รหัสชนิดนี้มีหลักในการถอดรหัส ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้คือ

1. วัดและเก็บค่าความกว้าง ของแถบทุกแถบตลอดทั้งรหัสแถบ รวมทั้งค่าของ quite zone และช่องว่างระหว่างอักขระด้วย
2. พิสูจน์ว่ามีส่วนเริ่มต้น สิ้นสุด และอักขระข้อมูล
3. แบ่งแถบที่วัดค่าได้ออกเป็น 4 กลุ่ม (ไม่รวม quite zone) คือ

- แถบคำแคบ
- แถบว่างแคบ
- แถบคำกว้าง
- แถบว่างกว้าง

4. สามารถหาค่าของ X และ N ได้จากข้อ 5-8

5. คำนวณค่าเฉลี่ยของความกว้างของแถบแต่ละกลุ่มโดยกำหนดให้

$$ANB = \text{ค่าเฉลี่ยของแถบคำแคบ}$$

$$ANS = \text{ค่าเฉลี่ยของแถบว่างแคบ}$$

$$AWB = \text{ค่าเฉลี่ยของแถบคำกว้าง}$$

$$AWS = \text{ค่าเฉลี่ยของแถบว่างกว้าง}$$

6. คำนวณค่า X ได้จากสูตร

$$X = \frac{ANB + ANS}{2}$$

7. คำนวณค่า N ได้จากสูตร

$$N = \frac{AWB + AWS}{2X}$$

8. พิสูจน์ว่าค่า X และค่า N อยู่ในช่วงต่อไปนี้

a. ตรวจสอบว่าค่า X มากกว่าหรือเท่ากับ 0.0075" หรือไม่ ถ้าไม่จะต้องกำหนดให้

$$X = 0.0075 \text{ นิ้ว}$$

b. ตรวจสอบว่าค่า N มากกว่าหรือเท่ากับ 2.0 หรือไม่ ถ้าไม่ จะต้องกำหนดให้

$$N = 2.0$$

c. ถ้า X มากกว่าหรือเท่ากับ 0.020" แล้วให้ตรวจสอบว่า N มากกว่าหรือเท่ากับ 2

หรือไม่ ถ้าไม่จะต้องกำหนดให้ $X=0.020$ หรือ $N=2.2$ อย่างใดอย่างหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- d. ตรวจสอบว่า N น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3.0 หรือไม่ ถ้าไม่จะต้องกำหนดให้ $N=3.0$
9. คำนวณค่าเบี่ยงเบนของการนิมฟ์ได้จากสูตร

$$t = \frac{(5N - 8)X}{20}$$

20

10. พิสูจน์ว่าความกว้างของแถบที่วัดได้อยู่ในช่วงที่กำหนดคือ
- ความกว้างของแถบดำ/ว่างแคบอยู่ในช่วง $x-t$ ถึง $x+t$
  - ความกว้างของแถบดำ/ว่างกว้างอยู่ในช่วง $Nx-t$ ถึง $Nx+t$
11. พิสูจน์ว่าผลบวกของความกว้างของแถบทุกแถบมีค่าเบี่ยงเบนไม่เกิน $2t$
12. พิสูจน์ว่าความกว้างระหว่างช่องว่างของอักษร มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ $x-t$
13. ถ้า x น้อยกว่า 10 mils ค่าช่องว่างระหว่างอักษรจะต้องน้อยกว่า $5.3x$
 ถ้า x มากกว่าหรือเท่ากับ 10 mils ค่าของช่องว่างระหว่างอักษรจะต้องน้อยกว่า $0.053''$ หรือ $3x$
14. พิสูจน์ว่าความกว้างต่ำสุดของ quite zone เท่ากับ $10x$
15. นำค่าต่าง ๆ ที่ได้มาทำการเปรียบเทียบค่ากับในตารางอื่นที่ก็จะได้อ่านค่าของรหัสแถบออกมา

4. รหัสชนิด Codabar

รหัสชนิดนี้มีหลักในการถอดรหัส ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้คือ

- วัดและเก็บค่าความกว้าง ของแถบทุกแถบตลอดทั้งรหัสแถบ รวมทั้งค่าของ quite zone ด้วย
- พิสูจน์ว่ามีส่วนเริ่มต้น สิ้นสุด และอักษรข้อมูล
- พิสูจน์ว่าจำนวนของแถบ (E) มีค่าเป็น $6n+1$ เมื่อ n คือจำนวนเต็มที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 3
- สามารถหาค่าของ x และ N ได้จากข้อ 5-6
- คำนวณค่า L ซึ่งก็คือความกว้างของแถบทุกแถบรวมกัน ยกเว้นแถบสุดท้าย
- คำนวณค่า x ได้จากสูตร

$$x = \frac{6L}{(E-1)11}$$

ถ้าค่า x ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า หรือเท่ากับ $0.0075''$ ต้องกำหนดให้ $x = 0.0075''$

- คำนวณค่าเบี่ยงเบนของการนิมฟ์ได้จากสูตร

$$b: + 0.40X - 0.0005 \text{ นิ้ว}$$

$$e: + 0.20X$$

$$p: + 0.20X$$

8. พิสูจน์ว่าความกว้างของแถบที่วัดได้อยู่ในช่วงที่กำหนด 4 กลุ่มคือ

$$- 1X + b$$

$$- 2X + b$$

$$- 3X + b$$

$$- 4X + b$$

9. พิสูจน์ว่าผลรวมของแถบค่าและแถบว่างที่อยู่ติดกันอยู่ใน 6 กลุ่มต่อไปนี้

$$2X + e$$

$$3X + e$$

$$4X + e$$

$$5X + e$$

$$6X + e$$

$$7X + e$$

10. พิสูจน์ว่าความกว้างของแต่ละอักขระมีค่าเท่ากับ $(11X)^+ p$.

11. พิสูจน์ว่าความกว้างต่ำสุดของ quiet zone เท่ากับ $10X$

12. นำค่าต่าง ๆ ที่ได้มาทำการเปรียบเทียบค่ากับในตารางอีกทีก็จะได้ค่าของรหัสแถบออกมา

5. รหัสชนิด Codabar

รหัสชนิดนี้มีหลักในการถอดรหัส ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้คือ

1. วัดและเก็บค่าความกว้าง ของแถบทุกแถบตลอดทั้งรหัสแถบ รวมทั้งค่าของ quiet zone ด้วย
2. พิสูจน์ว่ามีส่วนเริ่มต้น สิ้นสุด และอักขระข้อมูล
3. พิสูจน์ว่าจำนวนของแถบ (E) มีค่าเป็น $6n+1$ เมื่อ n คือจำนวนเต็มที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 4
4. สามารถหาค่าของ X และ N ได้จากข้อ 5-6
5. คำนวณค่า L ซึ่งก็คือความกว้างของแถบทุกแถบรวมกัน ยกเว้นแถบสุดท้าย
6. คำนวณค่า X ได้จากสูตร

$$X = \frac{L}{9} \left(\frac{6}{K-1} \right)$$

ถ้าค่า X ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า หรือเท่ากับ 0.0075" ต้องกำหนดให้ X = 0.0075"

7. คำนวณค่าเบี่ยงเบนของการนิมฟ์ได้จากสูตร

$$b: + 0.45X - 0.001 \text{ นิ้ว}$$

8. นิสุจน์ว่าความกว้างของแถบที่วัดได้อยู่ในช่วงที่กำหนด 4 กลุ่มคือ

$$- 1X + b$$

$$- 2X + b$$

$$- 3X + b$$

$$- 4X + b$$

9. คำนวณค่ามาตรฐานและค่าสลับกันของอักษร (p) และจากขอบไปยังขอบที่มีลักษณะเดียวกัน (e)

ค่ามาตรฐาน

$$e_u = 0.20X$$

$$p_u = 0.20X$$

ค่าที่สลับกัน

$$e_u = 0.15X$$

$$p_u = 0.30X$$

10. นิสุจน์ว่าค่า e_u, p_u และ e_u, p_u มีค่าอยู่ในช่วงต่อไปนี้

a. ความกว้างของทุก ๆ อักษรจะเท่ากับ $9X + p$

b. ความกว้างระหว่างแถบดีต้า/แถบดีต้าของคู่แถบดีต้า/แถบดีต้าอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งภายใน 4 กลุ่มต่อไปนี้

$$1. 2X + e$$

$$2. 3X + e$$

$$3. 4X + e$$

$$4. 5X + e$$

11. นิสุจน์ว่าความกว้างต่ำสุดของ quite zone เท่ากับ $10X$

12. นำค่าต่าง ๆ ที่ได้มาทำการเปรียบเทียบค่ากับในตารางอีกทีก็จะได้ค่าของรหัสแถบดีต้าออกมา

บทที่ 4

อธิบายหลักการทํางานของโปรแกรม

ในโปรแกรมที่เขียนขึ้นนั้นประกอบด้วยส่วนสำคัญดังต่อไปนี้

1. โปรแกรมการเข้ารหัสแถบ
2. โปรแกรมแยกชนิดของรหัสแถบ
3. โปรแกรมการถอดรหัสแถบ

ในที่นี้จะอธิบายรายละเอียดของโปรแกรมเป็นส่วน ๆ ไปดังต่อไปนี้

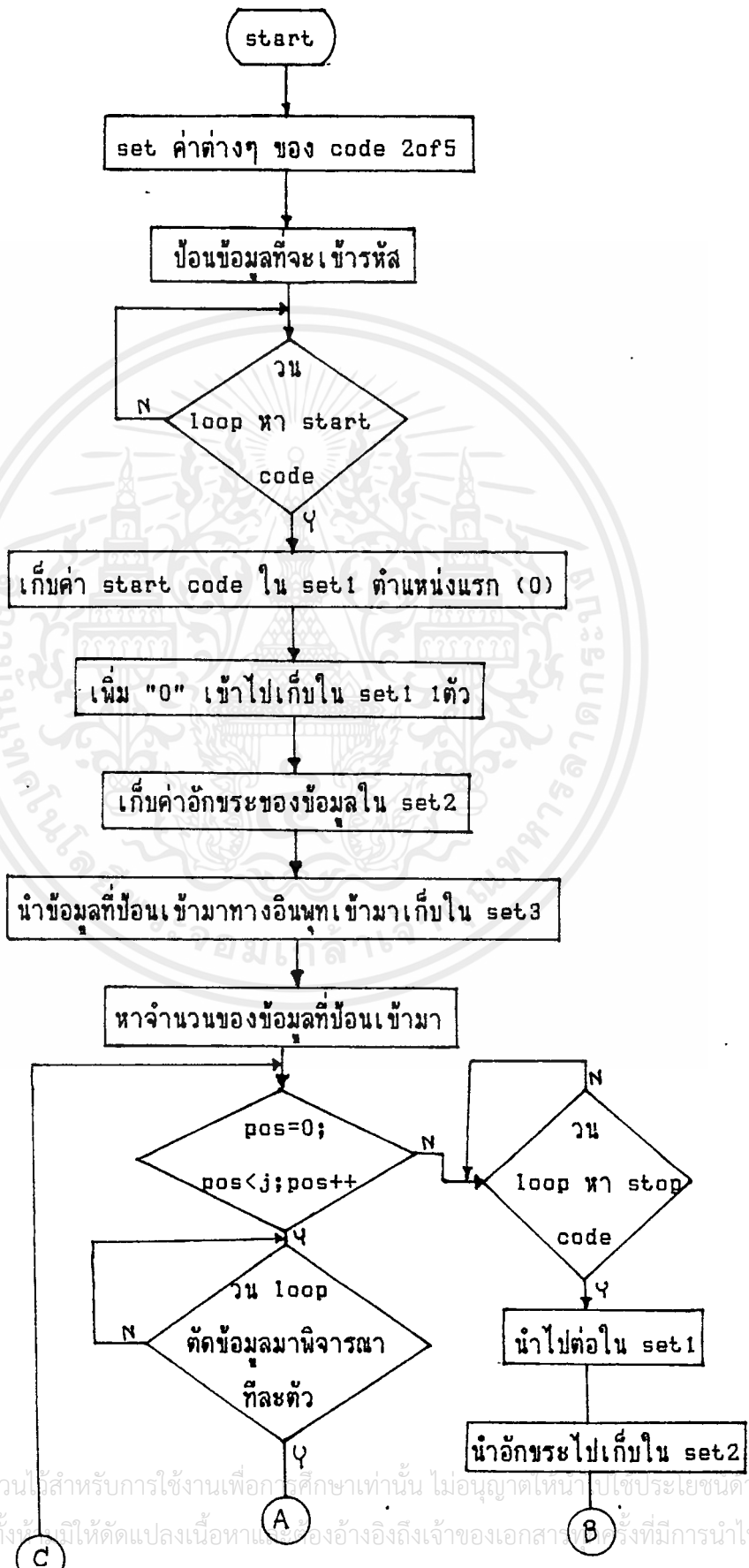
1. โปรแกรมการเข้ารหัสแถบ

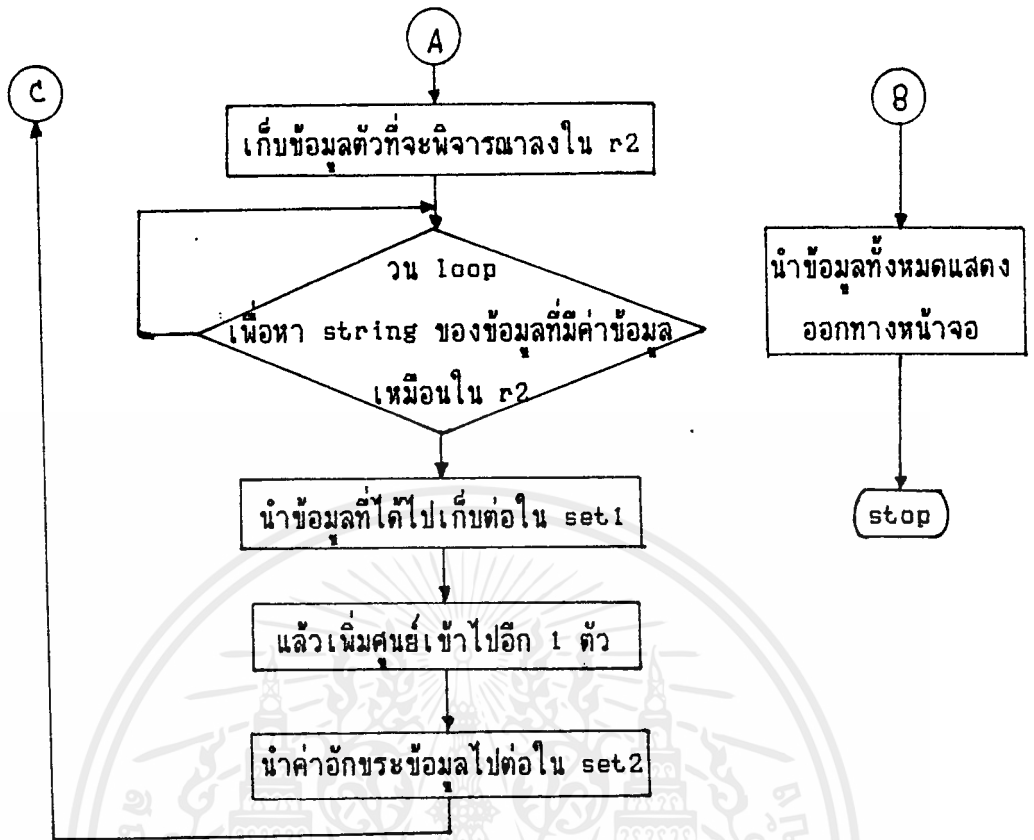
การเข้ารหัสแถบแต่ละชนิดให้หลักการและรายละเอียดของรหัสแถบชนิดนั้น ๆ ซึ่งรายละเอียดของแต่ละชนิดจะมีความแตกต่างกัน จุดประสงค์ของโปรแกรมส่วนนี้คือ สามารถนำอักขระที่ป้อนเป็นอินพุทเข้าไปสามารถเปลี่ยนเป็น 0 และ 1 ได้ ซึ่งจะมีการเรียงข้อมูลเหมือนรหัสแถบทั่วไปคือ จะมี อักขระเริ่มต้น อักขระข้อมูล อักขระตรวจเช็ค และอักขระสิ้นสุด ซึ่งหลักการเข้ารหัสของโค้ดแต่ละชนิดเป็นดังนี้

1.1 การเข้ารหัสของโค้ด 2 ใน 5

จากทฤษฎีต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วเราทราบว่า รหัส 2 ใน 5 เป็นรหัสที่ประกอบด้วยแถบดำกว้าง 2 แถบใน 1 อักขระ แถบว่างจะไม่มี ความหมาย ซึ่งถือเป็นช่องว่างระหว่างแถบ การเข้ารหัสชนิดนี้แถบว่างจะมีค่าเป็น "1" ส่วนแถบแคบจะมีค่าเป็น "0" รหัสชนิดนี้เป็นรหัสแบบไม่ต่อเนื่อง ระหว่างตัวอักขระแต่ละตัวจึงมีช่องว่างอยู่ด้วย เป็นค่าที่ไม่มี ความหมายในการถอดรหัสแต่จะมีความกว้างเท่ากับแถบแคบ หลักการเขียนโปรแกรมเป็นดังโฟลวชาร์ทต่อไปนี้

Flow chart ของ Code 2 of 5

จากการทดลองป้อนข้อมูลป้อนข้อมูล ของโปรแกรมนี้ปรากฏว่าผลที่ได้ออกมาถูกต้องและผลการทดลองเป็นดังต่อไปนี้

Code 2of5

```

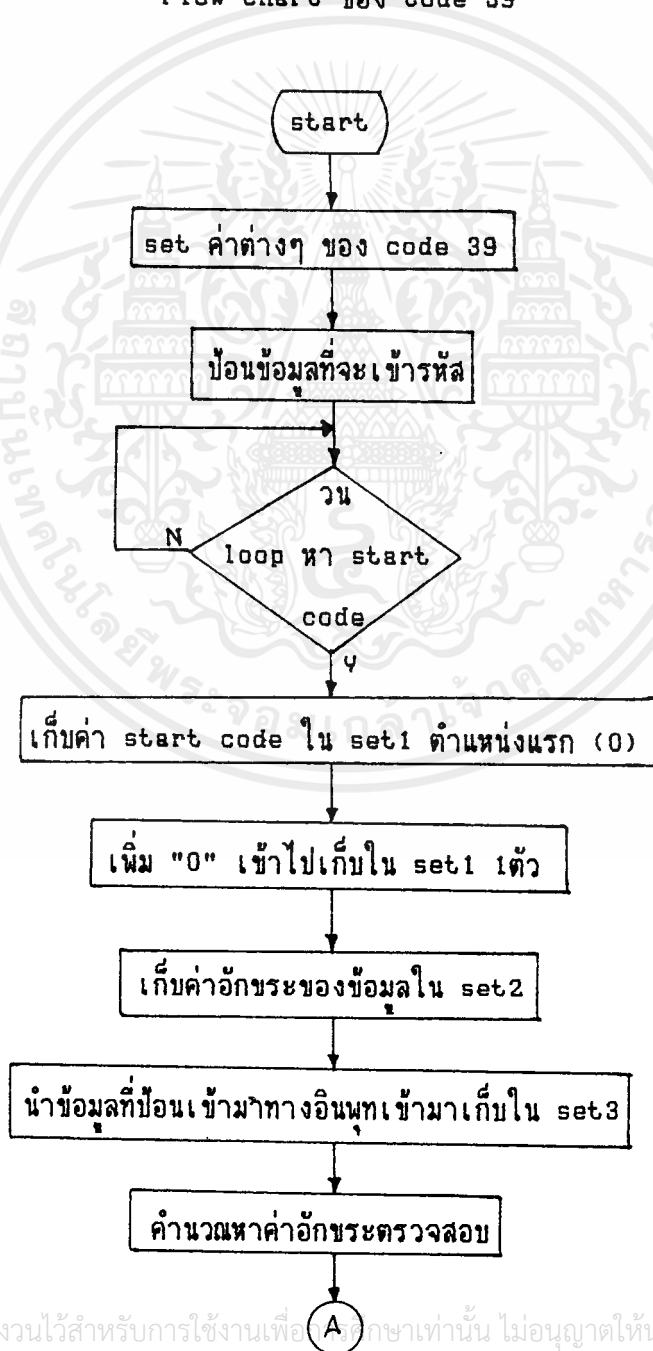
Quiet zone      : 10
inntergap      : 1
N               : 3
X               : 1
Length of code  : 36.00
hiegh of code   : 6.00
Data to encode  : start345stop
Decode (data)   : 1010001010000000000001000101000100000010001
  
```

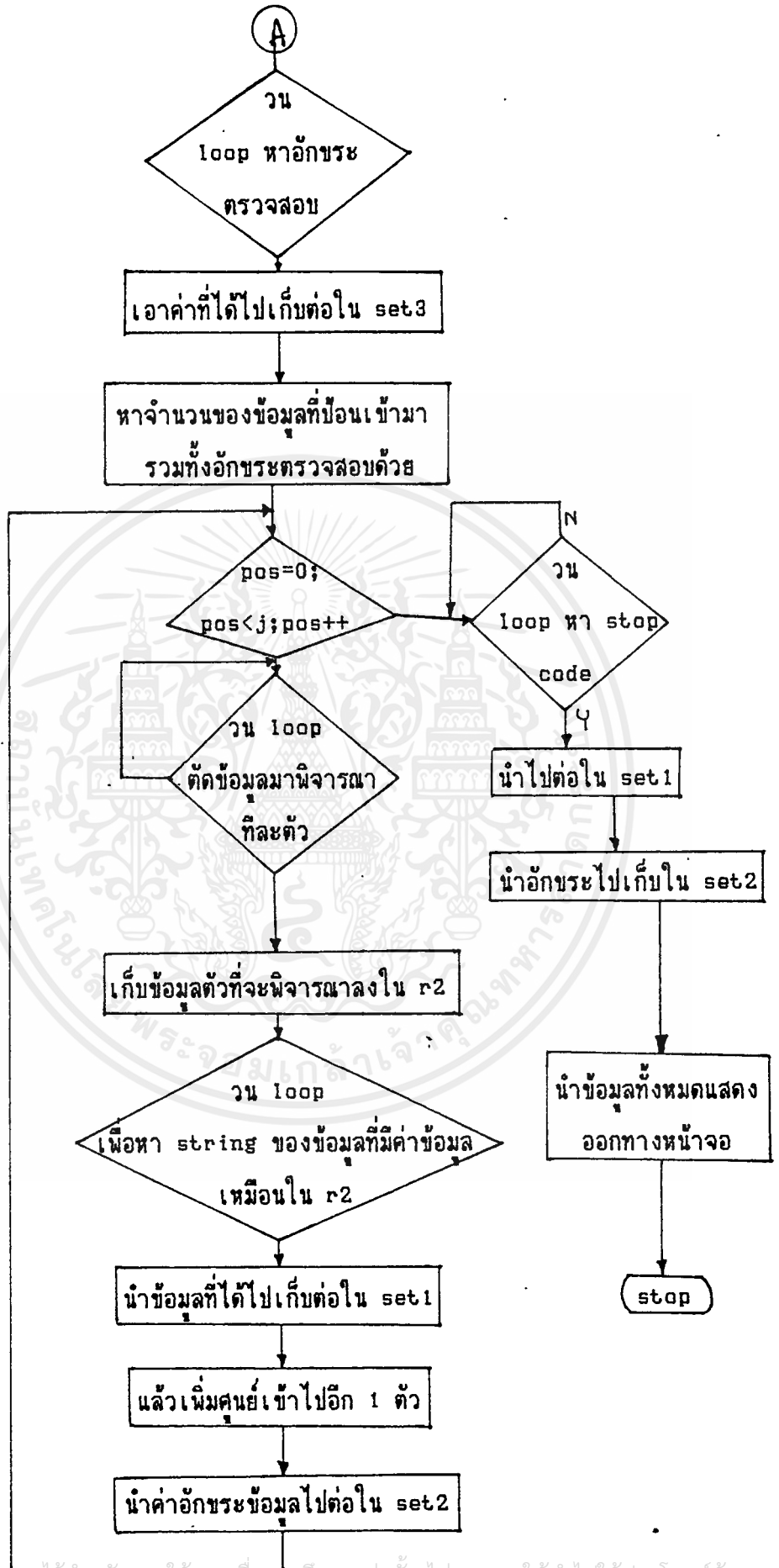
press any key to continue...

1.2 การเข้ารหัสของโค้ด 39

จากทฤษฎีต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วเราทราบว่า การเข้ารหัสของโค้ด 39 นั้น ประกอบด้วย แถบดำ 5 แถบ และแถวกว้าง 4 แถบมี 3 แถบกว้างแถบที่เหลือเป็นแถบแคบ แถบกว้างมีค่าเป็น "1" ส่วนแถบแคบมีค่าเป็น "0" โค้ด 39 เป็นโค้ดแบบไม่ต่อเนื่อง ช่องว่างระหว่างอักขระจะมีความกว้างเท่ากับความกว้างของแถบแคบ มีอักขระเริ่มต้นและอักขระสิ้นสุดเป็นตัวเดียวกัน ในที่นี้จะอธิบายการเข้ารหัสของโปรแกรมด้วย โฟลวชาร์ตดังนี้

Flow chart ของ Code 39

จากการทดลองป้อนข้อมูลป้อนข้อมูล ของโปรแกรมนี้ปรากฏว่าผลที่ได้ออกมาถูกต้องและผล การทดลองเป็นดังต่อไปนี้

```

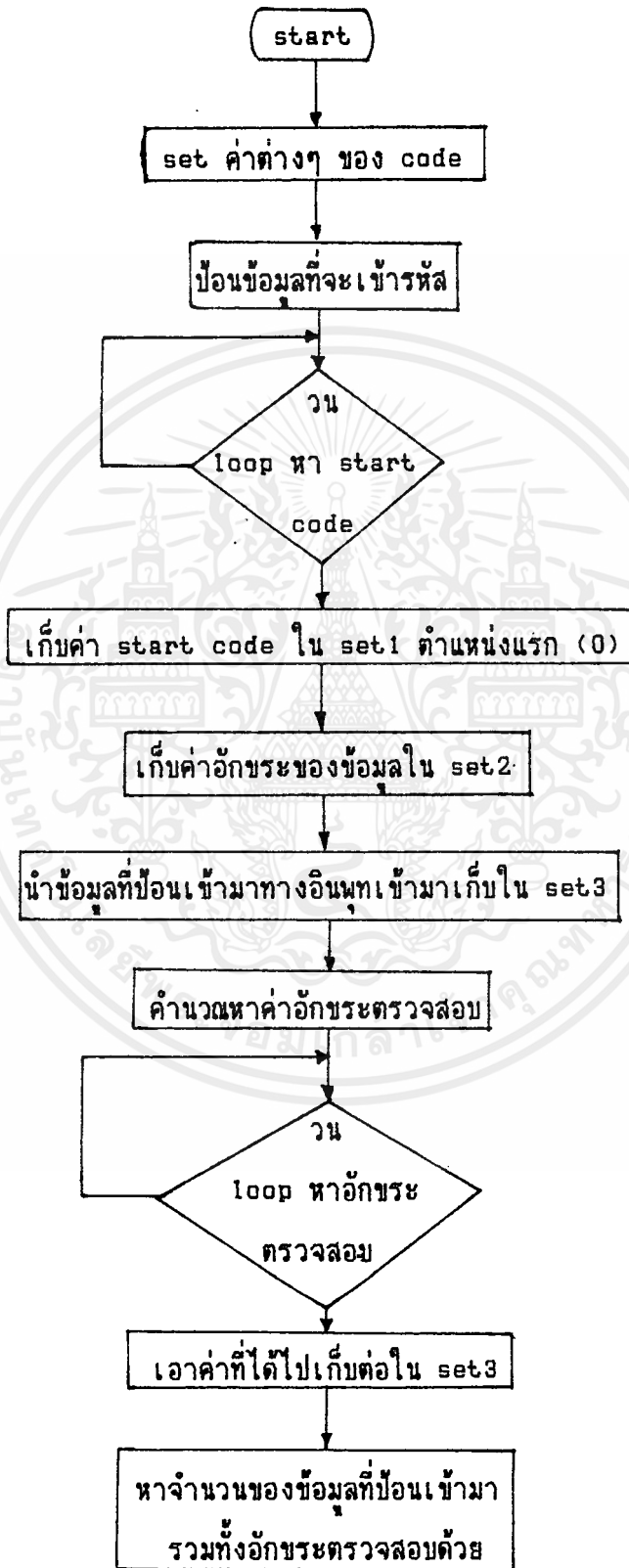
Code 3of9
-----
Quite zone      : 10
inntergap      : 1
N               : 3
X               : 1
Length of code  : 79.00
hiegh of code   : 12.00
Data to encode  : *345C*
Decode (data)   : 0100101000101100000000001100010100110000001010010
000010010100
press any key to continue...

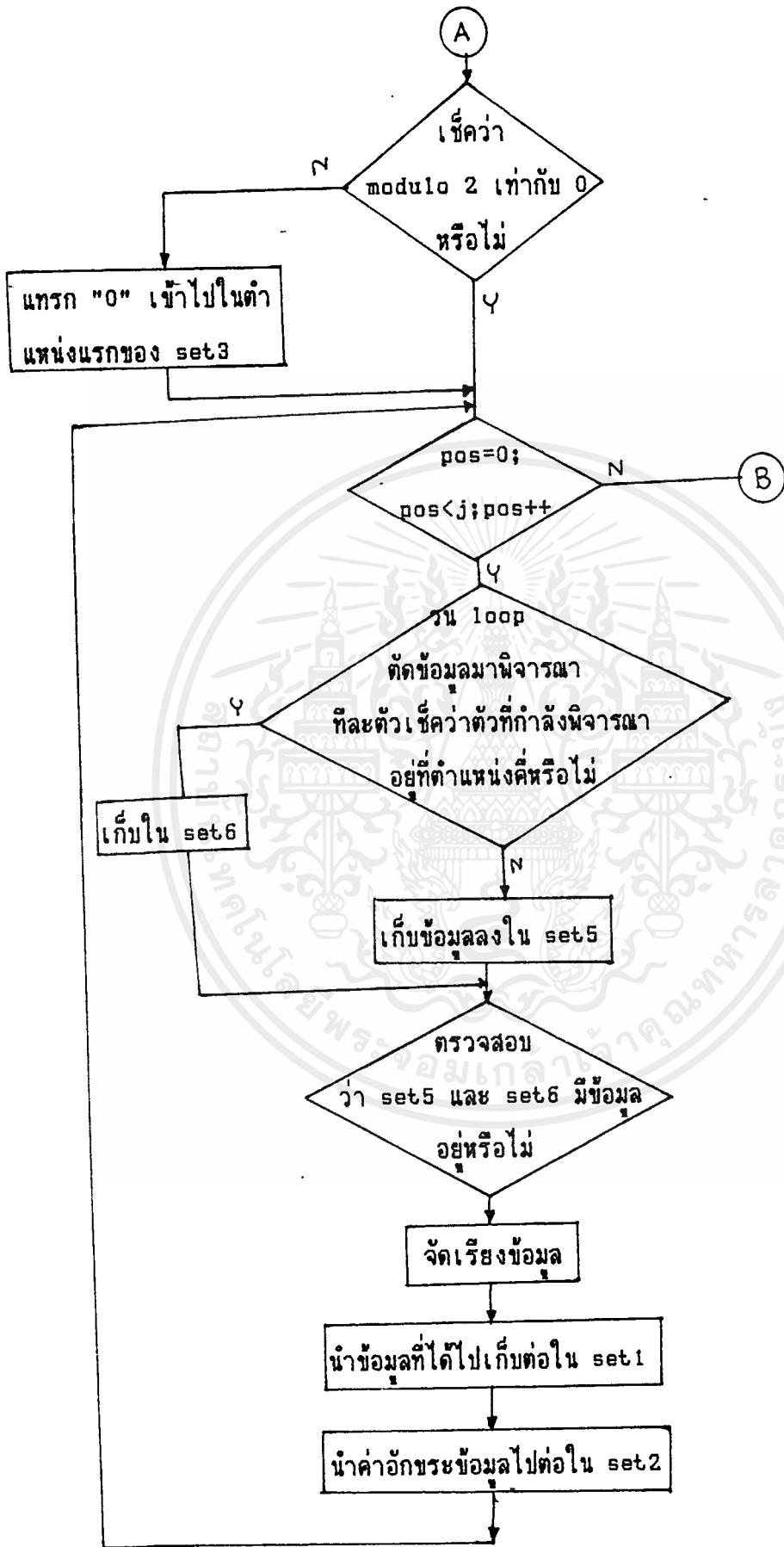
```

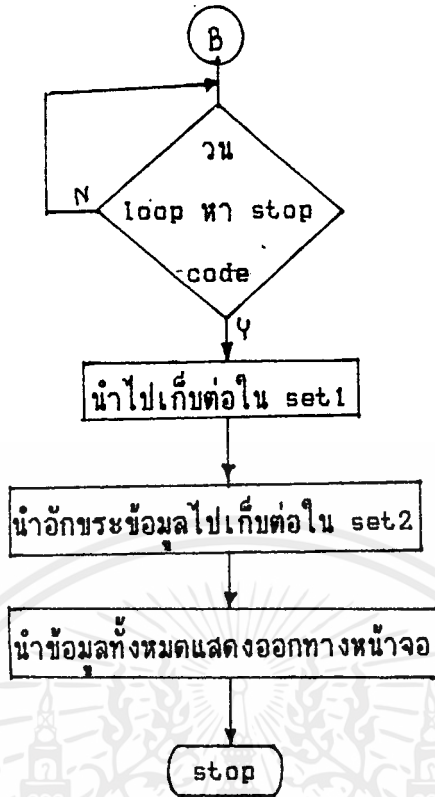
1.3 การเข้ารหัสของโค้ด 2ใน5 แบบสอดแทรก

จากทฤษฎีต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วเราทราบว่า การเข้ารหัสของโค้ด 2ใน5 แบบสอดแทรกนั้นใน 1 อักขระ ประกอบด้วย 5 แถบดำและ 4 แถบว่าง และเข้ารหัสทีละ 2 อักขระถ้าจำนวนข้อมูลที่จะเข้ารหัสเป็นจำนวนคี่ จะต้องมีการเพิ่ม "0" เข้าไปข้างหน้าของข้อมูลนั้น การเข้ารหัสนั้นข้อมูลตัวแรกจะเข้ารหัสโดยใช้แถบดำ ส่วนตัวที่ 2 จะเข้ารหัสโดยใช้ แถบว่าง โดยที่แถบว่างจะมีค่าเป็น "1" ส่วนแถบแคบจะมีค่าเป็น "0" เป็นรหัสแบบต่อเนื่อง การเข้ารหัสของโค้ด 2ใน5 แบบสอดแทรกมีหลักการดังโฟลวชาร์ทต่อไปนี้

Flow chart ของ Code interleave 2of5

จากการทดลองป้อนข้อมูลป้อนข้อมูล ของโปรแกรมนี้ปรากฏว่าผลที่ได้ออกมาถูกต้องและผลการทดลองเป็นดังต่อไปนี้

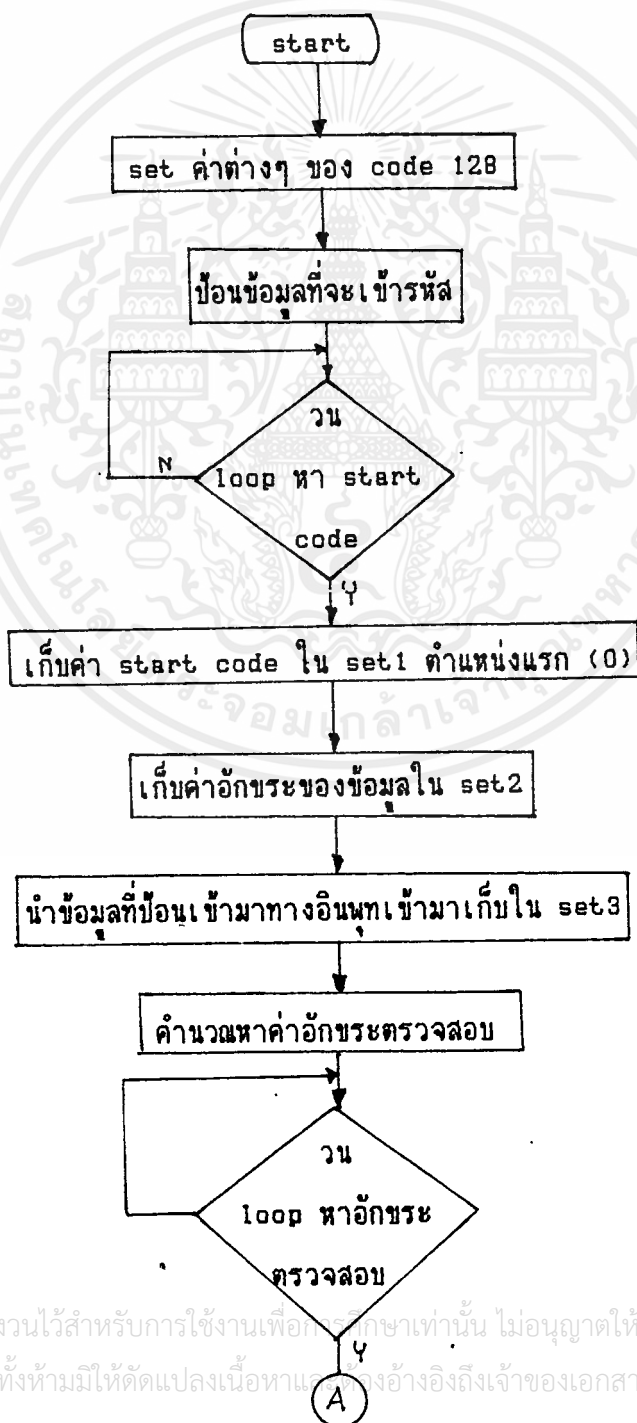
```

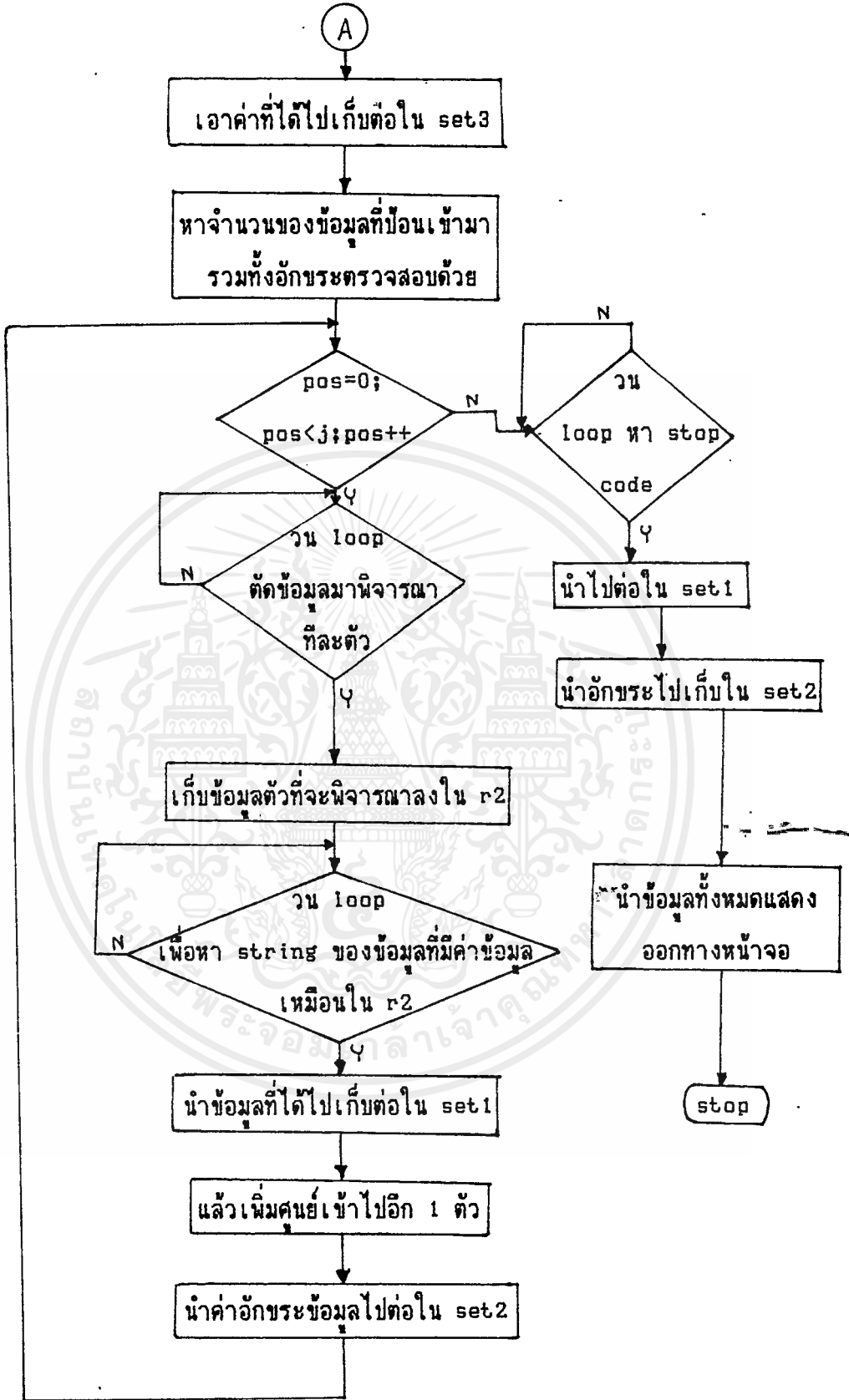
Code 2of5interleave
=====
Giute zone      : 10
inntergap      : 1
N               : 3
X               : 1
Length of code  : 36.00
hiegh of code   : 6.00
Data to encode  : start3451stop
Decode (data)   : 000010100100011100100001100
press any key to continue...
  
```

1.4 การเข้ารหัสของโค้ด 128

จากทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นว่ารหัส 128 เป็นรหัสแบบต่อเนื่อง มีอักษรเริ่มต้น 3 แบบ แต่ละอักษรจะมี 11 โมดูล แถบมีความกว้าง 4 ระดับ ใน 1 อักษรจำนวนโมดูลของแถบคำจะเป็นจำนวนคู่ ส่วนแถบว่างจะเป็นจำนวนคี่ หลักการเข้ารหัส 128 อธิบายได้ด้วยโฟลวชาร์ตดังรูป

Flow chart ของ Code 128

จากการทดลองป้อนข้อมูลป้อนข้อมูล ของโปรแกรมนี้ปรากฏว่าผลที่ได้ออกมาถูกต้องและผล การทดลองเป็นดังต่อไปนี้

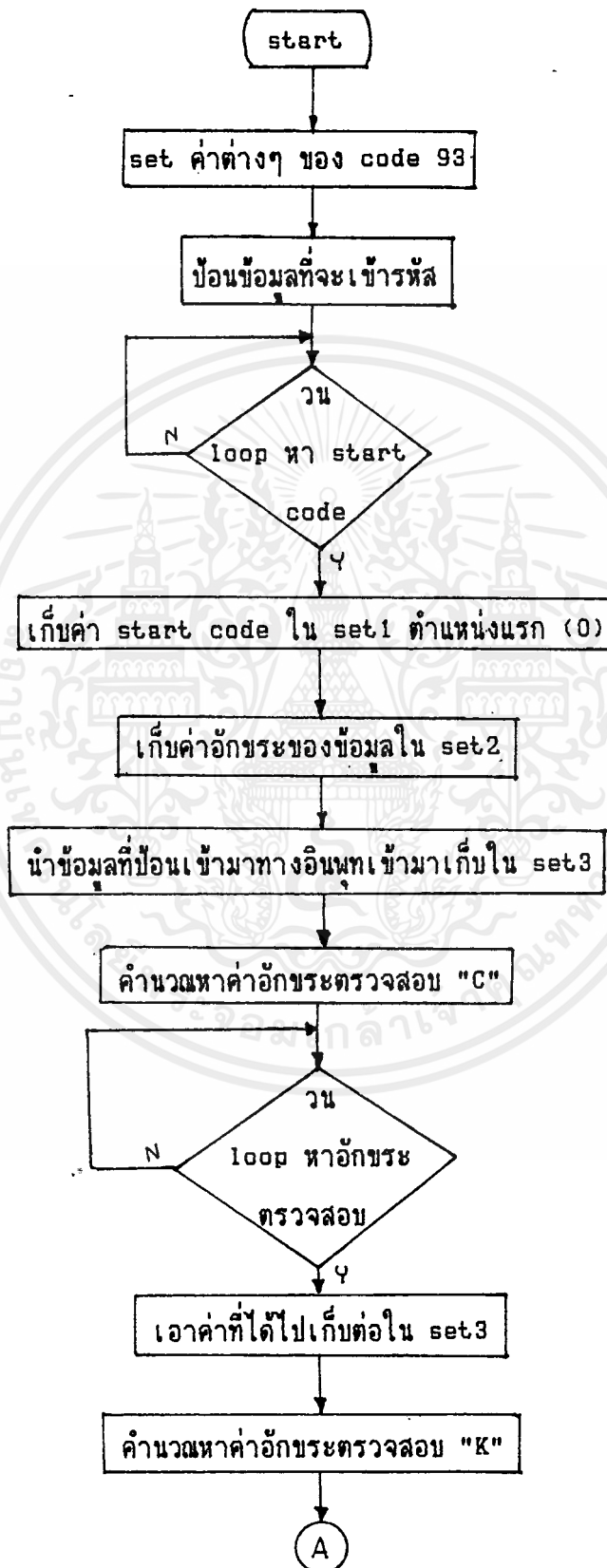
Code 128A

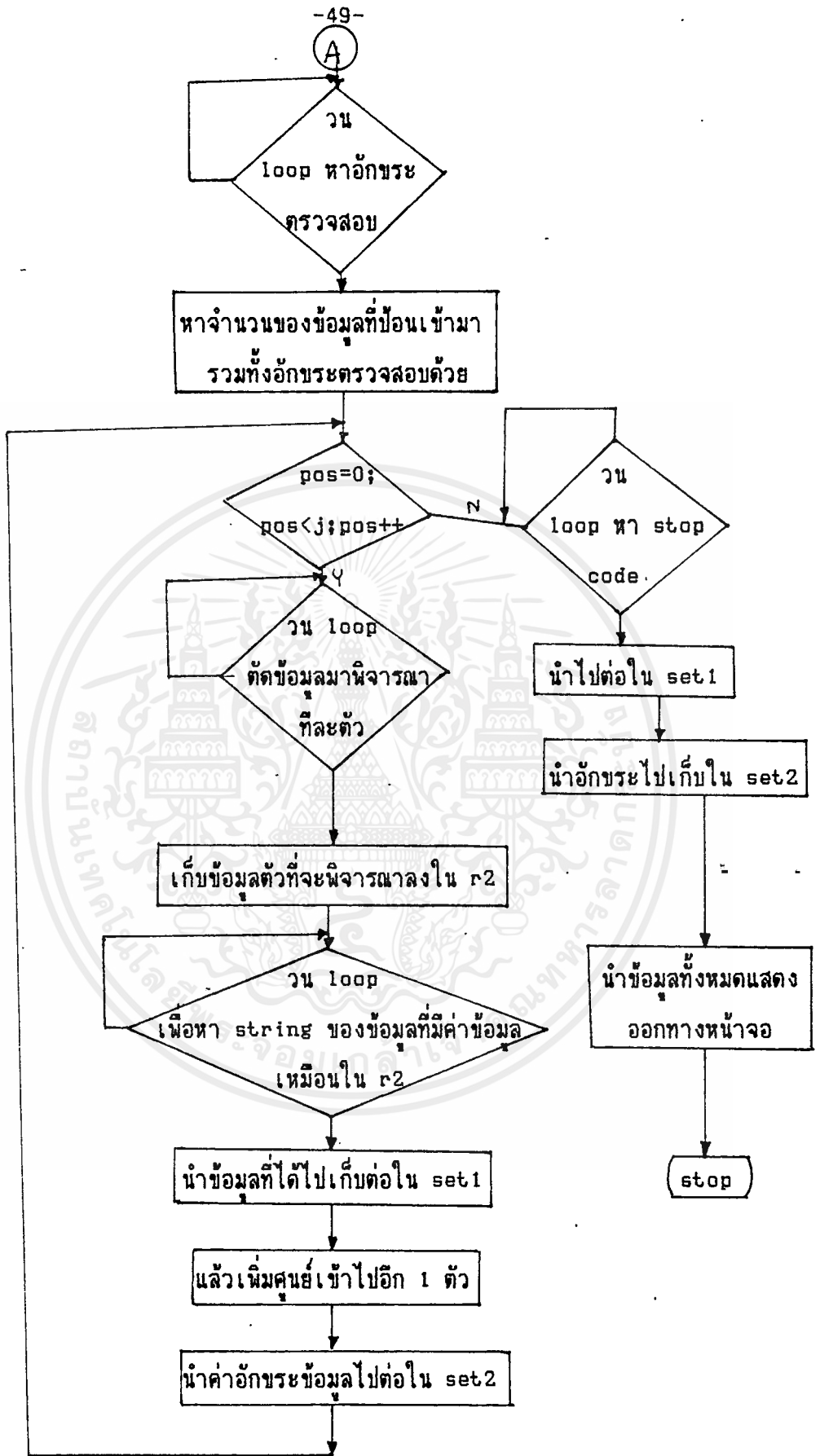
```
Quiet zone      : 10
inntergap      : 1
N               : 3
X               : 1
Length of code  : 57.00
hiegh of code   : 9.00
Data to encode  : START(CodeA)ABFNC4STOP
Decode (data)   : 11010000100101000110001000101100010001100010101
1100011010001000110110010011101100011101011
press any key to continue...
```

1.5 การเข้ารหัสของโค้ด 93

จากทฤษฎีที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น รหัสชนิดนี้เป็นรหัสต่อเนื่อง 1 อักขระจะแบ่งเป็น 9 โมดูล ซึ่งประกอบด้วย 3 แถบดำและ 3 แถบว่าง ความกว้างของแถบมี 4 ระดับ โดสที่แถบดำจะมีค่าเป็น "1" และแถบว่างจะมีค่าเป็น "0" อักขระเริ่มต้นและอักขระสิ้นสุดใช้อักขระตัวเดียวกัน เพียงแต่อักขระสิ้นสุดนั้นจะเพิ่มแถบดำเข้าไปอีก 1 โมดูล อธิบายการเข้ารหัสได้ด้วยโฟลวชาร์ท ดังต่อไปนี้

Flow chart ของ Code 93

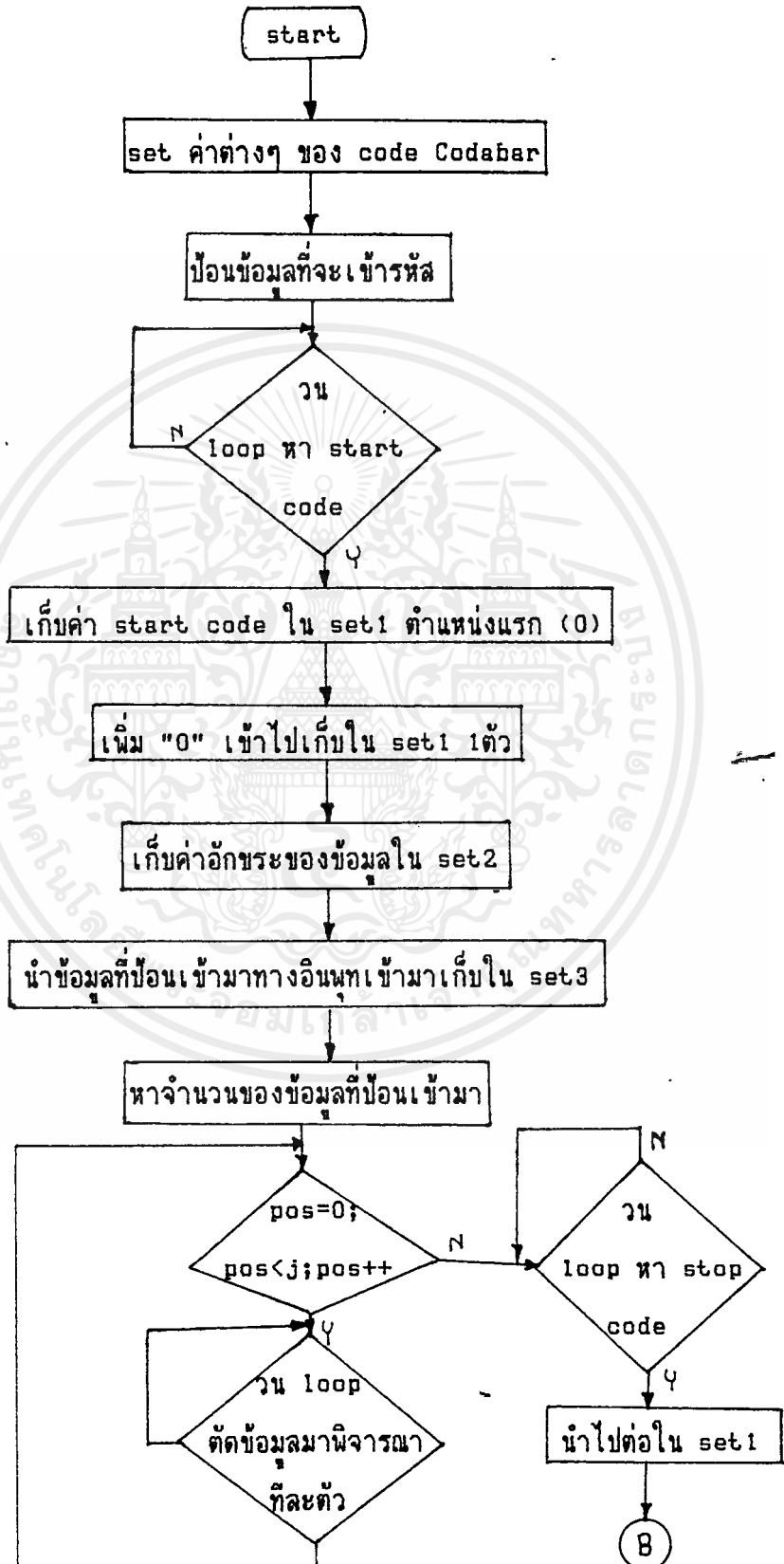
จากการทดลองป้อนข้อมูลป้อนข้อมูล ของโปรแกรมนี้ปรากฏว่าผลที่ได้ออกมาถูกต้องและผล การทดลองเป็นดังต่อไปนี้

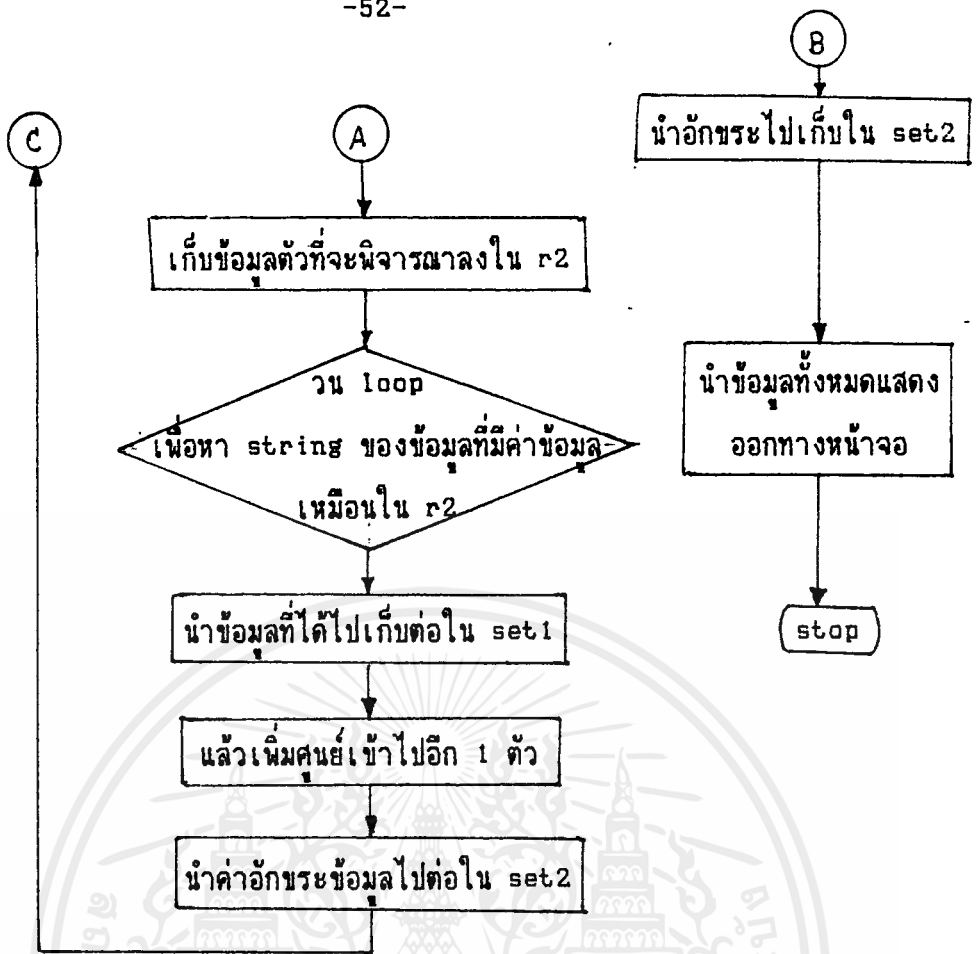
```
Code 93
Quiet zone      : 10
inntergap      : 1
N               : 3
X               : 1
Length of code  : 55.00
hiegh of code   : 9.00
Data to encode  : startABV-stop
Decode (data)   : 10101111011010100011010010011001101010010111010
10111101
press any key to continue...
```

1.6 การเข้ารหัสของโค้ด Codabar

จากทฤษฎีที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น เราทราบว่ารหัส Codabar นั้น 1 อักขระมี 4 แถบดำและ 3 แถบว่าง แถบดำและแถบว่างอาจจะเป็นแถบกว้างหรือแถบแคบก็ได้ มีอักขระเริ่มต้นและสิ้นสุด 4 แบบ รหัสชนิดนี้เป็นรหัสแบบไม่ต่อเนื่อง แถบกว้างจะมีค่าเป็น "1" และแถบแคบมีค่าเป็น "0" สามารถอธิบายการเข้ารหัสของโปรแกรมได้ด้วยโฟลวชาร์ตดังต่อไปนี้

Flow chart ของ Code Codabar

จากการทดลองป้อนข้อมูลป้อนข้อมูล ของโปรแกรมนี้ปรากฏว่าผลที่ได้ออกมาถูกต้องและผลการทดลองเป็นดังต่อไปนี้

Code codabar

```

Quiet zone      : 10
inntergap      : 1
N               : 3
X               : 1
Length of code  : 40.00
hiegh of code   : 6.00
Data to encode  : A345A
Decode (data)   : 001101001100000000100100100001000011010
  
```

press any key to continue...

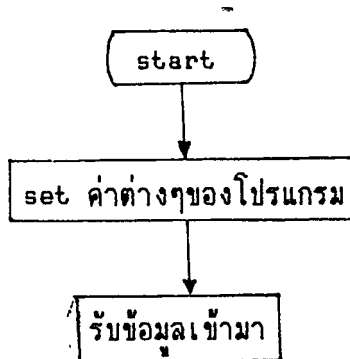
2. โปรแกรมแยกชนิดของรหัสแถบ

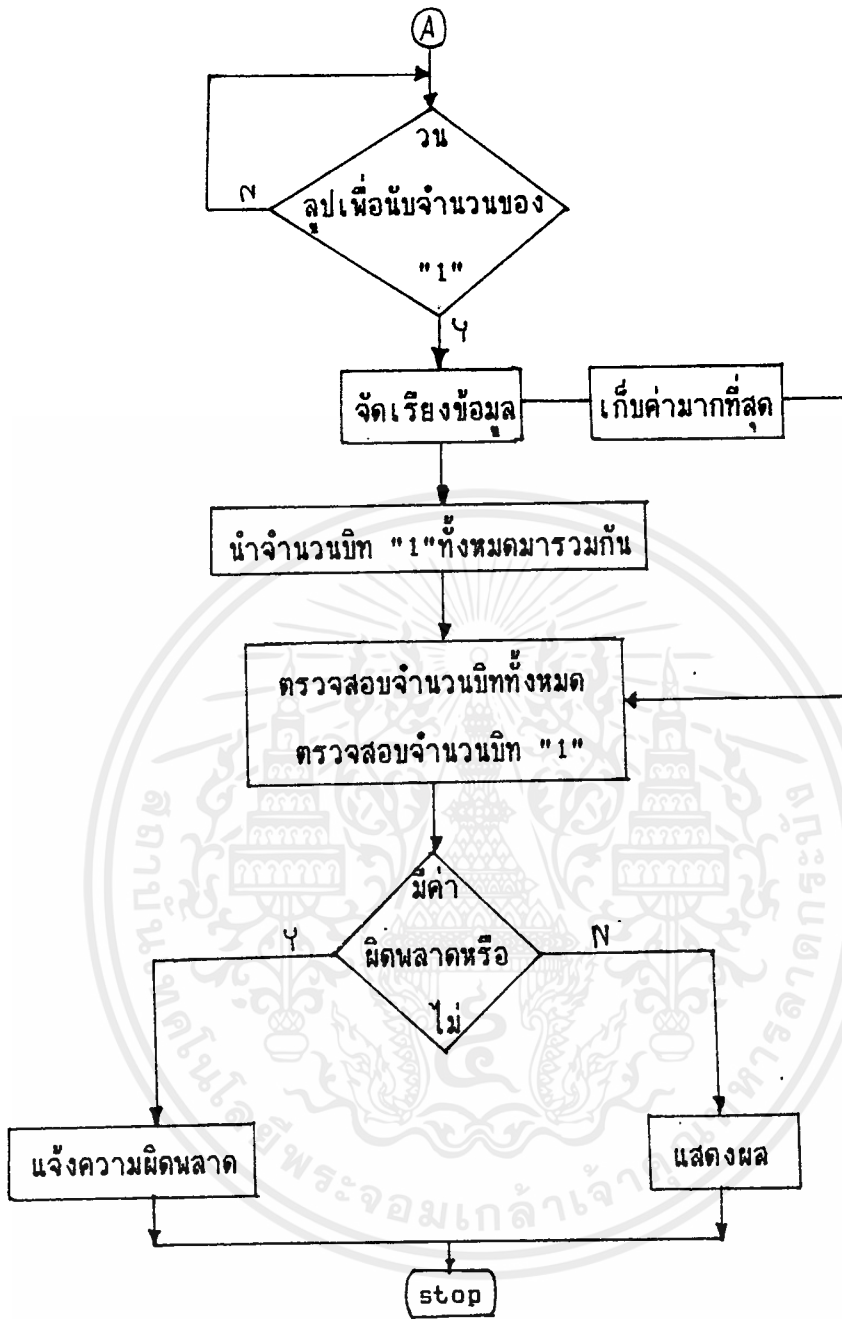
โปรแกรมส่วนนี้ทำหน้าที่แยกค่าของสตริงเลขฐานสองที่มีอยู่นั้นเป็นของรหัสชนิดใด ซึ่งในโครงงานนี้จะสามารถแยกได้ 6 ชนิด ซึ่งมีหลักการในการแยกรหัสคือ นำข้อมูลที่เป็นสตริงของเลขฐานสองมาเก็บไว้ในหน่วยความจำก่อน แล้ววัดความยาวของข้อมูล หลังจากนั้นทำการนับจำนวนบิต "1" ที่อยู่ติดกัน โดยใช้วิธีวนลูปนับ แล้วนำไปเก็บไว้ในอาเรย์จำนวนเต็ม ทำการเรียงจำนวนเต็มที่ได้จากการนับจากมากไปหาน้อย นำจำนวนที่มากที่สุดไปเปรียบเทียบตามตาราง แล้วทำการนับจำนวน "1" ทั้งหมดแล้วนำไปเปรียบเทียบกับผลในตาราง

ตาราง (j=จำนวนข้อมูลที่ส่งมา)

code	ตรวจสอบจำนวนบิตที่สามารถมีได้	จำนวนบิต "1" ที่ติดกันมาก	ตรวจสอบจำนวนบิต "1" ในสตริง
2of5	$(j-1)\%10$	1	(ผลรวมบิต)%2
Interleave 2of5	$(j-7)\%5$	5	(ผลรวมบิต)%2
Codabar	$j\%8$	2	-
3of9	$j\%10$	3	(ผลรวมบิต)%3
93	$j\%9$	4	-
128	$j\%11$	4	-

มีลักษณะของโฟลวชาร์ตดังรูป

3. โปรแกรมการถอดรหัสเลข

โปรแกรมส่วนนี้ทำหน้าที่ เปลี่ยนค่าสตริงของเลขฐานสองให้เป็นค่าของรหัสแอสกี ซึ่งหลัก การต่าง ๆ จะคล้ายกับ การเข้ารหัสเพียงแต่ทำย้อนกลับกันเท่านั้น จึงไม่ได้แสดงหลักการทำงาน ไว้ในที่นี้

Code 2of5

Data to decode : 1010001000000010001000100000100010001010000000101
00000000000100010100010000010001

Data (decode) : start1993345stop

press any key to continue...

Code codabar

Data to decode : 001101000000110010010000100100001100000011000000
0100100100001000011010

Data (decode) : A1993345A

press any key to continue...

Code 3of9

Data to decode : 0100101000100100001000110010000011001000101100000
01011000000000110001010011000001100100000010010100

Data (decode) : *1993345Y*

press any key to continue...

Code 93

Data to decode : 1010111101010001001000010101000010101010000101101
010001101001001011001101100010101010111101

Data (decode) : start1993ABXFstart
press any key to continue...

Code 2of5interleave

Quiet zone : 10
inntergap : 1
N : 3
X : 1
Length of code : 72.00
hiegh of code : 11.00
Data to endecode : start01993345stop
Decode (data) : 00000100101001001100110011110000000100110010100

press any key to continue...

Code 128B

Data to decode : 11010010000100111001101110010110011100101100110
010111001010001100010001011000100001101001110011101011

Data (decode) : START1993ABiSTOP

press any key to continue...

สรุปโครงการ

1. จากการศึกษาได้ศึกษารหัสแบบต่าง ๆ ของระบบรหัสแถบ ทำให้เราสามารถเลือกใช้ระบบรหัสแถบให้เหมาะสมกับงานได้
2. สามารถใช้โปรแกรมที่เขียนขึ้นนี้ประยุกต์ใช้งานกับระบบจริงได้

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สามารถล่องมาโดยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือจาก อาจารย์ที่ปรึกษา พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ หอนักสถาบันฯ ที่คอยให้กำลังใจ และให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยแนะนำอาจารย์ มั่นล สังวรศิลป์ และอาจารย์เทอดศักดิ์ ลีวหาทอง

หากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความคืบหน้า ก็ขอมอบความดีนั้นให้กับ บิดามารดา และครูบาอาจารย์ทุกท่านที่คอยให้ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้จัดทำ แต่ถ้าหากมีข้อผิดพลาดหรือมีส่วนใดที่ไม่เรียบร้อย ผู้จัดทำก็ขอรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว

หนังสืออ้างอิง

1. Roger. C Palmer. "THE BARCODE BOOK" Helmer Publishing. INC, 1989.
2. TED. J Biggerstaff. "SYSTEM SOFTWARE TOOLS" Prentice-Hall. INC, 1986.
3. Donna Mosich , Namir Shamma and Bryan Flamig. "Advance turboC Programmer's Guide" Version 2. United State of America, 1988
4. สัมพันธ์ ชาณศิลป์ "ภาษาซี" คณะวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, พิมพ์ที่หน่วยสารบรรณ
งานบริหารและธุรการคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*****